

DRAUGAS

PERIODICALS
February 10, 1999
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADINIS - WEDNESDAY, VASARIO - FEBRUARY 10, 1999

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02/09/99
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr.28
Kaina 50 c.

Didėja įtampa lietuvių-žydų santykiuose

Lietuva lauks JAV medikų išvadų apie A. Lileikio sveikatą

Vilnius, vasario 9 d. (BNS) — Vilniaus apygardos teismas antradienį nutarė kreiptis į JAV Teisingumo departamentą, kad jis pateiktų turimus duomenis apie žydų genocidą kaltinamo Aleksandro Lileikio sveikatos būklę.

Teismas savo nutartį motyvavo noru objektyviai išnagrinėti visą bylos aplinkybes, nors ir pabrėžė visiškai pasitikėti Lietuvos medikų komisijos išvadomis dėl 91-erių metų A. Lileikio sveikatos būklės.

Kaltinamojo sveikatos tyrimą atlikusios komisijos vadovas, Valstybinės teisės medicinos tarnybos generalinis direktorius Antanas Garmus teismui pristatė išvadas, kuriose teigiama, kad A. Lileikis teismo posėdžiuose dalyvauti negali ir nerealizuotų tikėtis, kad kada nors galės. Tokios išvados, žiniasklaidoje paskelbtos dar prieš teismo posėdį, išsukė grietį JAV teisingumo institucijai, taip pat kai kurių žydų organizacijų kritiką.

JAV Teisingumo departamento Specialių tyrimų skyriaus direktorius Eli M. Rosenbaum Lietuvos gydytojų išvadas pavadino „įžeidimu“ ir pareiškė, kad JAV vyriausybė turi „patikrinti informaciją, nepaliekančios abejonų, jog A. Lileikis simuliuoja ligą ir iš tiesų mediciniškai yra pajėgus dalyvauti teisme“.

Kaltinamojo advokatas Algirdas Matuiza teismo nutartį pavadino „muilo burbulu putimu“ bei „bandymu pratęsti laiką ir iki galo politizuoti bylą“.

Sustabdyta Kazio Gimzausko byla

Vilniaus apygardos teismas antradienį sustabdė žydų genocidą kaltinamo 91-erių metų Kazio Gimzausko bylos nagrinėjimą, medicinos specialistams paskelbus, jog kaltinamasis negali dalyvauti teismo posėdžiuose. Bylos nagrinėjimas bus atnaujintas, kai kaltinamojo sveikatos būklė leis jam dalyvauti teisme.

Medicinos tyrimą atlikusios komisijos vadovas, Valstybinės teisės medicinos tarnybos generalinis direktorius Antanas Garmus išvardijo beveik dešimt K. Gimzausko ligų, iš kurių rimčiausios, anot mediko, yra smegenų ir širdies pakitimai.

Valstybės kaltinimą palaikantis Generalinės prokuratūros prokuroras Rimvydas Valentukevičius teigė neabejojant tyrimo išvadomis ir prašė bylą sustabdyti. Kaltinamojo advokatas Valentinas Staugaitis teismo paprašė bylą nutraukti. Anot jo, įstatymuose nėra numatyta, jog byla būtų sustabdoma „iki tol, kol kaltinamasis numirs“.

Žydų bendruomenės vadovas siūlo paskaityti įstatymus

Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius pareiškė, kad ji nustebo kanclerio Kęstutis Čilinsko komentarai apie holokaustą bylas.

Jis sakė, jog aukštam valdžios pareigūnui, prieš prie-

kaištant Jungtinės Valstijos dėl bylos naštos perdavimo Lietuvai, derėtų susipažinti su valstybės įstatymais, kurie aiškiai numato, kur ir kas turi teisti kaltinamuosius.

Atsakydamas į JAV pareigūnų kaltinimus, neva Lietuva vengia nuteisti karo nusikaltimais kaltinamus asmenis, K. Čilinskas pirmadienį teigė, jog žydų genocidą kaltinamus Aleksandrą Lileikį ir Kazį Gimzauską galėjo nuteisti ir JAV teismas, kai jie dar buvo geresnės sveikatos.

Pasak S. Alperavičiaus, jei Lietuvos valdžia priima deportuojamus iš JAV genocidą kaltinamus asmenis, „tai tuo patį ji prisiima atsakomybę dėl jų patraukimo atsakomybėn“.

S. Alperavičius pabrėžia, kad priekaištų teisėtvarkos institucijoms dėl holokausto bylų vilkinimo įvairiu laikui yra išsakęs prezidentas Algirdas Brazauskas, Lietuvos gyventojų genocidą ir rezistencijos tyrimo centro generalinė direktorė Dalia Kuodytė, Seimo nariai Rasa Rastauskienė, Emanuelis Zingeris, generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia, kiti oficialūs asmenys.

Žydų bendruomenės vadovas atkreipė dėmesį į datuotą nuskambantį teiginį, esą dokumentai apie holokaustą yra KGB klastotė. „Jei taip yra iš tikrųjų, kodėl šių dokumentų neištiria ekspertai ir nepateikia išvadų“, sako S. Alperavičius.

Valdžia raginama ginti Lietuvą nuo „pasaulio žydų užmačių“

Lietuvos tautininkų sąjunga (LTS) paragino aukščiausią valdžią „drąsiau ginti mūsų valstybės garbę ir lietuvių tautos interesus“, užsienio valstybių politikams bei organizacijoms kenkiant „tarptautiniam Lietuvos prestižui“.

Pasak antradienį paskelbto LTS pareiškimo, „kai kurių svetimų valstybių organizacijų, atskiri asmenys, net diplomatai ima vis aktyviau kištis į Lietuvos vidaus reikalus, reikalaujant ir nurodinėti, kaip spręsti vykdomosios valdžios, teisinės institucijų ir net savivaldybės priklausančius reikalus“.

Pareiškime primenamas Rusijos ambasadoriaus pareiškimas, ginant už antivalstybinę veiklą teisiamus asmenis, Izraelio ambasadoriaus „spaudimas“ Vilniaus valdžiai pervadinti gatvę Izraelio vardu bei Simon Wiesenthal centro atstovo „nurodinėjimas“ Lietuvos teismams, kaip spręsti įtariamų karo nusikaltėlių bylas.

„Galima neabejoti, kad dabartinis Izraelio diplomatų ir įvairių atstovų bei centrų aktyvumas nėra atsitiktinis. Jau dabar neslepamos pasaulio žydų užmačios pretenduoti net į 40 procentų iki karo Vilniuje pastatytų pastatų arba į piniginę kompensaciją už juos“, teigiama tautininkų pareiškime.

Pasak pareiškėjų, „visais šiais žygiais mūsų valstybinėms tautinėms priemonėms galbūt siekia dar daugiau — absurdiais reikalavimais ir kaltinimais pasaulyje sukelti

Vasario 6 dieną Zarasų rajone, Dusetose, įvyko nuo 1905 metų tradicinis tapusios Lietuvos ristūnų žirgų lenktynės. Kadangi Sartaq ožer, ant kurio paprastai rengiamos varžybos, ledo storis neatitiko reikalavimų (nesiekė 10 cm storio, saugausios ledas yra matavusiai 35-40 cm), lenktynės vyko specialiai tam paruoštame hipo-drome, kurio ledą išbandė net dešimties rajonų vadeliotai su 61 žirgu. Didįjį žiemės prizą „Sartaq-99“, įsteigtą prezidentūros, laimėjo šių varžybų nanytinis širvintinis treneris-vaziuotojas Pranas Navalinas. Be tradicinių devynių vaziavimų sektorių vyko ir dešimtas, kuriame dalyvavo trys komandos — buvęs prezidentas Algirdas Brazauskas, vidaus reikalų ministras Stasys Šedbaras poroje su dabartinio prezidento patarėju Raimundu Mieliniu bei šios ministerijos sekretorius Edvardas Makelis su žmona. Įtikinamai nugalėjo A. Brazauskas.

Nuotr.: Neusiliekamai aktyvūs Lietuvos ristūnais.

(Elta)

„Eilėje į NATO“ po Slovėnijos stovi Lietuva

Vašingtonas, vasario 9 d. (AP-BNS) — Iš devynių Vidurio Europos valstybių, išreiškusiu norą stoti į NATO, Slovėnija yra labiausiai pasirengusi tapti nauja nare. Tokia išvada daroma JAV Kongreso tyrimų tarnybos (KTT) parengtoje apžvalgoje, kurią pirmadienį paskelbė senatorius William Roth.

Apžvalgioje teigiama, kad tuoj po Slovėnijos pagal savo pasirengimą eiti Lietuvai ir Slovakijai. Jos, pasak ataskaitos, atitinka daugumą NATO narystės reikalavimų, nors ir ne visus.

Ataskaitoje paminimi ir kai kurių NATO narių nuogąstavimai dėl NATO narystės suteikimo Baltijos valstybėms, kurias anksčiau valdė Sovietų Sąjunga.

„Kai kurie Gynybos departamento ir NATO pareigūnai mano, kad Lietuvos geografinė padėtis nesuteikia galimybių ginti ją įprastinėmis pajėgomis“, sakoma ataskaitoje, pažymint, kad vargu ar įmanoma suteikti Lietuvai ir branduolinių gynybos garantijas.

Valdančioji partija gali pasirašyti „politinės mirties nuosprendį“

Vilnius, vasario 9 d. (BNS) — Konservatoriai greičiausiai pritaris kandidatams į Konstitucinį ir Aukščiausiąjį teismus bei Seimo kontrolierius, tačiau nekeis savo neigiamos nuomonės apie Kęstutį Lapinską, kuris siūlomas į valstybės kontrolierius, sakė konservatorių partijos vicepirmininkė ir frakcijos Seime seniūnė paravotoja Rasa Rastauskienė.

Pirmadienį vakare vykusioje frakcijos posėdyje dalyvavo visi kandidatai į minėtus valstybės postus. Balsavimas dėl jų paskyrimo Seime turėtų vykti ketvirtadienį. Seimui buvo pateikti trys kandidatai į Konstitucinio teismo teisėjus, šėdi — Aukščiausiojo teismo teisėjus, pen- antilietuviškas nuotaikas, pasėti tautinė nesantaika mūsų šalyje ir tuo pakenkti tarptautiniam Lietuvos prestižui“.

„Dauguma rinkėjų suvoktų, kad yra negerų dalykų šios valdžios veikloje ir juos norima slepti, nes nenorima objektyviaus valstybės kontrolieriaus“, sakė J. Bernatoniš. Opozicija ir anksčiau teigė, kad konservatoriai K. Lapinską nepriimtinas, nes nebus jiems palankus.

jau kurį laiką ragina, kad kadaise Jugoslavijai priklausiusi Slovėnija taptų pirmąja valstybe, pakviesta stoti į NATO.

Prašymus priimti į NATO yra pateikusias Slovėnija, Lietuva, Slovakija, Rumunija, Albanija, Bulgarija, Estija, Latvija ir Makedonija, dar viena buvusi Jugoslavijos respublika. Kongreso apžvalgoje daroma išvada, kad Slovėnija atitinka arba pranoksta jau pakviestų kandidatų — Lenkijos, Vengrijos ir Čekijos — rodiklius.

Represinėse pareigybėse dirbė asmenys negaus valstybinių pensijų

Vilnius, vasario 8 d. (BNS) — Lietuvos vyriausybė patikslino sąrašą buvusių sovietinių represinių struktūrų pareigybų, kuriose dirbusiems asmenims neskiriamas nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos.

Netekusieji šios pensijos, buvę represinių struktūrų darbuotojai tebeįgyvendina socialinio draudimo pensiją.

Rusija ne kartą išreiškė nepasitenkinimą dėl Lietuvos sprendimo neskirti nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų.

Praėjusių metų liepą patvirtintą sąrašą ministrų kabinetas nutarė papildyti naujomis pareigybėmis. Tai — 1944-1953 m. dirbę tardymo skyriaus, tardymo dalies darbuotojai, miesto, apskrities NKGB-MGB skyriaus, poskyrio, Kauno MGB valdybos, respublikinės milicijos valdybos pareigūnai, 1950-1953 metais dirbę milicijos valdyboje, kabinete, tardymo skyriuose, miesto NKVD-MVD skyriuose, Kauno MVD valdybose.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Nukentėjusiųjų asmenų ir socialinių grupių politikos skyriuje sakė, kad 1996 m. pensijų mokėjimas buvo nutrauktas maždaug 2,000 asmenų.

* Helsinkyje posėdžiaujanti Baltijos Asamblėja pirmadienį priėmė nutarimą dėl bendro Baltijos kelio 10-mečio minėjimo Baltijos valstybės, Lietuvos, Latvijos ir Estijos parlamentams ir vyriausybėms siūloma įsteigti sukuriant minėjimo valstybės komisijas, Baltijos Ministrų tarybai — paskirti už

Baltijos valstybių narystė NATO padėtų susitaikyti su Rusija

Helsinkis, vasario 9 d. (BNS) — Lietuvos krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius antradienį Helsinkyje vykstančiame Jungtinėje Baltijos Asamblėjoje ir Šiaurės Tarybos posėdyje, skaitydamas pranešimą apie saugumo politiką Baltijos jūros regione, išreiškė viltį, kad NATO viršūnių susitikimas Vašingtone balandį suteiks kai kurioms narystės siekiančioms valstybėms naują statųsą, įvardindamas jas kaip kandidates narystei kitame sąjungos plėtros rate.

Pasak ministro, Baltijos valstybių įstojimas palaipsniui į NATO galėtų sušvelninti kai kurias su plėtra susijusias problemas, o ankstesnis bent vienos jų pakvietimas narystei būtų naudingas visoms trims. Č. Stankevičius nuomone, tai sustiprintų saugumą visame Baltijos regione.

KA ministras pažymėjo, kad toks sprendimas ištrintų pavojingą „raudoną liniją“, kurią Rytų Europoje brėžia Rusijos politikos vadai, stengdamiesi Baltijos valstybėms užkirsti kelią į NATO.

Savo pranešime Lietuvos ministras daug dėmesio skyrė regioninio saugumo kryptims. Jis priminė, jog 1997 metais Rusija pasiūlė Baltijos valstybėms saugumo garantijas, o vėliau Vakaruose atsirado kai kurių pasiūlymų, skirtų saugumo idėjoms įgyvendinti.

Č. Stankevičius pažymėjo, kad bet kokios ypatingos saugumo ir pasitikėjimo skatinančios priemonės, skirtos tik Baltijos regionui, yra nepriimtinos. Jis pabrėžė, kad ypatingų saugumo priemonių įvedimas Baltijos regione prilygtų jį tokiems pastovumo stokojantiems regionams kaip Kaukazas ar Balkanai.

„Power Bridge“ kaltina Lietuvą neteisėtu sutarties nutraukimu

Vilnius, vasario 9 d. (BNS) — „PowerBridge Group“ ketina apskusti „Lietuvos energijos“ sprendimą nutraukti sutartį su susivienijimu.

„PowerBridge“ įvykdė visus prisiimtus įsipareigojimus, teigiama pirmadienį išplatintame grupės pranešime spaudai. „Mes jau pasirašėme elektros energijos linijos į Vakarų statybai ir Lietuvoje gaminamos energijos pardavimui į Vakarų“, pareiškė „Stanton Group“ prezidentas Stephen Browne.

„Lietuvos energija“ pirmadienį pasiūlė nutraukti sutartį su „PowerBridge Group“ dėl strateginio Lietuvos projekto įgyvendinimo.

Tarptautinis susivienijimas iki vasario 8 d. neįvykdė sauso viduryje pasirašyto susitarimo pagrindines sąlygas — neįsteigė bendrovės, kuri būtų atsakinga už projekto finansavimą.

Anot S. Browne, iki vasario 8 d. sutarties dokumentus apie įsipareigojimų įvykdymą „Stanton Group“ vicepreziden-

Seimo nariai nerimauja dėl lenkų švietimo

Vilnius, vasario 9 d. (BNS) — Du parlamentariai antradienį įteikė Seimo pirmininkui 24,773 Lietuvos lenkų pasirašytą prašymą nenaikinti privaromą gimtosios kalbos egzaminą lenkų mokyklose.

Pasak Seimo Nepriklausomos frakcijos narių, atstovaujančių Lietuvos lenkų sąjungai, Jano Senkevičiaus ir Gabrielio Jano Mincevičiaus, Seimo pirmininko sekretoriui perduotos kopijos parašų, kuriais protestuojama prieš Švietimo ministerijos sprendimą abiturientų laikomą lenkų kalbos egzaminą padaryti ne privalomuoju, o pasirenkamojo egzaminu.

„Ar galima gimtąją kalbą nustumti į pasirenkamuosius antraeilius ir trečiaieilius dalykus?“, antradienį spaudos konferencijoje klausė G. Mincevičius. „Tai brutalus ir klas-tingas smūgis lenkų tautinei bendruomenei“, sprendimą pa-komisijų darbą atsakingus asmenis. Taip pat nutarta kartu paminėti ir Ribbentropo-Molotovo pakto 60-meči. (BNS)

tas sprendimas ištrintų pavojingą „raudoną liniją“, kurią Rytų Europoje brėžia Rusijos politikos vadai, stengdamiesi Baltijos valstybėms užkirsti kelią į NATO.

Savo pranešime Lietuvos ministras daug dėmesio skyrė regioninio saugumo kryptims. Jis priminė, jog 1997 metais Rusija pasiūlė Baltijos valstybėms saugumo garantijas, o vėliau Vakaruose atsirado kai kurių pasiūlymų, skirtų saugumo idėjoms įgyvendinti.

Č. Stankevičius pažymėjo, kad bet kokios ypatingos saugumo ir pasitikėjimo skatinančios priemonės, skirtos tik Baltijos regionui, yra nepriimtinos. Jis pabrėžė, kad ypatingų saugumo priemonių įvedimas Baltijos regione prilygtų jį tokiems pastovumo stokojantiems regionams kaip Kaukazas ar Balkanai.

tas Marek Lesniewski-Laas „Lietuvos energijai“ įteikė pirmadienio rytą. Todėl, pasak S. Browne, „Lietuvos energija“ neturi jokios teisės nutraukti sutartį.

„PowerBridge“ į projektą žadėjo investuoti daugiau kaip 450 mln. dolerių bei surasti perkėjus eksportuojamai elektros energijai. Projektas turėjo būti įgyvendintas iki 2002 m. sausio 1 dienos.

Ūkio ministras Vincas Babilius spaudos konferencijoje antradienį sakė, kad elektros linijos į Vakarų statybos konkurso komisija siūlys Lietuvos vyriausybei nutraukti sutartį su „PowerBridge Group“ ir pradėti derybas su bendrove „Enron Europe“.

Jei nepavyktų ir derybos su „Enron Europe“, gali būti skelbiamas naujas konkursas arba vėl pradėtos naujos derybos su susivienijimu „Power Bridge“, jei iki iki to laiko sutarkys visus juridinius dokumentus, ko nepadarė beveik per metus.

naikinti privalomąjį lenkų kalbos egzaminą vertino J. Senkevičius.

Pasak Seimo narių, vadovėlių lenkų kalba trūkumas privertė lenkų moksleivius mokytis iš lietuviškų vadovėlių. Seimo narių žiniomis, Vilniaus rajone trūksta 2,993 įvairių dalykų vadovėlių lenkų kalba, Šalčininkų rajone — 1,897 vadovėlių.

„Sovietmečiu buvo kovoja-ma su lenkų mokyklomis, tačiau jos bent buvo aprūpinamos vadovėliais“, teigė G. Mincevičius. Jo teigimu, šie faktai „yra pakankama prie-laida mintims apie susidorojimą su lenkų mokyklomis“.

KALENDORIUS

Vasario 10 d.: Šv. Skolastika, Teodora, Elvyra, Gražutė, Skaištutis.

Vasario 11 d.: Šv. M. Marija Lurde, Adolfas, Felicija, Paskalis, Algirdas, Daile, Marija. 1991 m. Islandijos Altingas (parlamentas) nutarė pripažinti Lietuvą de jure ir įpareigojo vyriausybę kuo skubiau užmegzti santykius su Lietuvos Respublika.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

ŠAUNI KLAIPĖDOS DIENOS SUEIGA

Tradicinė Čikagos ir Lemonto jūrų skautų ir jūrų skaučių Klaipėdos dienos iškilminga sueiga š.m. sausio 24 d. vyko atnaujintoje sporto salėje Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Salėje įrengtame laivo denyje išsiriavo arti 20 udrų, maždaug 30 jūrų skaučių ir vadovų, 20 bebrų ir arti 30 jūrų jaunių, jūrų skautų ir jūrų budžių, sueigą vedant gintarei valt. Kristinai Jonušaitė, gabiai ir patyriusiai komendantė. Vienetų inspekciją atliko rajono vadas v.s. Gediminas Deveikis, Seserijos jūrų skaučių skyriaus vedėja j.s. Taiyda Chiapetta, Brolijos jūrų skautų skyriaus vedėjas j.s. Petras Jokubauskas, tunti-ninkė j.s. Vilgaile Lendraitienė ir kiti vadovai, -ės.

Stiebe pakėlus vimpilą ir įnešus tautinę ir vienetų vėliavas, Klaipėdos dienos, mūsų Baltijos jūros uosto reikšmę Lietuvai trumpai nušvietė j.s. Laura Lapinskienė. Turbut, nedaug kas iš rikiuotės laivo denyje dalyvių matė Baltijos jūrą, kurią čia atstoja didysis Michigan ežeras, tačiau nuolat apie Baltiją girė die sueigos ir Klaipėdos dienos.

Kazin ar kuri ankstyvesnė iškilminga Klaipėdos dienos sueiga turėjo tiek pakeliamų, apdovanojimų ir įrodžių, kurie vaizdžiai parodo Čikagos-Lemonto „Nerijos“ jūrų skaučių tunto ir „Lituanicos“ tunto jūrų skautų veiklą, energingai dirbančius, jūrinį skautavimą skleidžiančius jaunesniuosius vadovus, vadoves. Tokią sueigą malonu stebėti ir seniems „jūros vilkams“, perdavusiems veiklos vėirą į jaunesnes rankas, tik į svečius atsilankantiems.

Sueigoje pirmiausia įžodį davė udrų: Irena Balzekaitė, Alina Budrytė, Viktorija Kirkute, Liana Liubinskaitė, Aleksandra Prasauskaitė, Monika Stanciuskaitė ir Beatrice Želvytė. Jos buvo pasveikintos sesių su gelėmis ir bebrų su saldinais. Už darbštumą ir pavyzdinumą tuntininkė j.s. V. Lendraitienė apdovanojo:

„Žuvedros“ ženklą — Niną Klepczarek, Liną Meilutę, Laurą Petrauskaitę ir Moniką Stanciuskaitę.

Plaukikės specialybė buvo suteikta: udrų — Lisai Bacevičiūtei, Amy Balchas,

Irenai Balzekaitėi, Andėjai Kielaitei, Dainai Kielaitei, Viktorijai Kirkutei, Sigutei Lapinskaitei, Julijai Petraitytei, Laurai Petrauskaitei, Aleksandrai Prasauskaitei, Stephanie Putnai, Monikai Stanciuskaitei, Beatricei Želvytei, Linai Meilutei ir Dianai Norkutei.

Jūrų jaunėms — Audrai Kapacinskaitei, Ninai Klepczarek, Vaivai Rimeikaitei, Žibutei Šaulytei, Aleksandrai Strub, Cyra Trejo, Kristai Weir ir Aidai Žygaitei.

Jūrų skautėms — Rūtai Grigaliūnaitei, Nidai Lendraitytei, Lianai Modestaitei, Vilijai Pakalniškytei, Vakarei Petroliūnaitei ir Jazminai Pumpu-tytei.

I vyresniškumo laipsnius pakeltos:

- vyresnės valtininkės laipsnį — Laura Jokubaitytė, Lina Lendraitytė ir Alisa Nalytė.

I valtininkės laipsnį — Sabrina Česaitė, Aušra Pumpu-tytė, Giedrė Kazlauskaitė ir Nida Lendraitytė.

I vairininkės laipsnį — Rūta Grigaliūnaite, Vilija Jozaitytė, Audra Kazlauskaitė, Tara Mikuzytė, Liana Modestaite ir Jazmina Pumpu-tytė.

Seserijos vyriausia skautininkė LSS garbės žymenimis apdovanojo:

„Žuvedros“ — ps. Daną Mikuzienę;

„Gintaro“ — j.s. Virginiją Rimkienę ir j.ps. Dalią Žy-gienę.

„Vėliavos“ valt. Kristiną Jonušaitę.

„Tėvynės dukros“ — j.s. Taiyda Chiapetta. Apdovanojimai čia ir buvo įteikti.

LSS Taryba pakėlė:

i jūrų paskautininkės laipsnį — g.v.v. Danutę Navickas ir g.v.v. Aldoną Weir;

i jūrų skautininkės laipsnį — j.ps. Rūtą Kirkuvienę, j.ps. Laurą Lapinskienę ir j.ps. Dainą Rudaitienę.

Brolių pasiekimai nebuvo tokie gausūs kaip sesių, tačiau jūrų skautų skyriaus vado įsakymu, šie jūrų skautai buvo pakelti į vairininko laipsnį: Aras Galinaitis, Justinas Jonušas, Tomas Mikuzis, Tadas Mikuzis, Christopher Bill, Michael Bill, Viktoras Česas, Linas Mikalčius, Vytas Mikalčius, Andrius Novak, Justinas Novak, Justinas Plazyk, Mykolas Vodicka, Tomas Vodicka, Aras Žygas ir Antanas

Klaipėdos dienos iškilmingoje sueigoje, š.m. sausio 24 d. vykusioje Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, salituotą įžodį davusios „Nerijos“ jūrų skaučių tunto udrų.

Klepczarek.

Plaukiko specialybės suteiktos:

bebrams — Viktorui Bra-kauskui, Arui Karaičiui, Vyte-niui Karaičiui, Antanui Kir-kui, Aliukui Lapinskui, Arnui Leitenantui, Juozui Vodickai, Stepui Vodickai ir Kovui Žy-gui;

jūrų jauniams — Michael Bill, Sauliui Galinaičiui, Ramyriui Gaižiūniui, Vytui Kara-liui, Antanui Klepczarek, Da-riui Leitenantui, Andriui No-vak, Ramūnui Stanciuskui ir Tomui Vodickai.

Jūrų paskautininko laipsnis suteiktas j.b.v.v. Viktorui Gar-bonkui. Jis ir dvi sesės čia da-deliam skautininkų rate da-ve skautininko įžodį, kurį pra-vedė j.v.s. Antanas Levanas.

Malonus buvo LSS „Padė-kos“ ordino įteikimas ilgame-čiui Brolijos jūrų skautų sky-riaus vedėjui j.v.s. fil. dr. Al-giui Pauliui. Jis, kaip „Vėtro-s“ jachtos vadas, įteikė pažymė-jimą — plaketę savo igulos nariams, patyrusiems buriuo-tojams.

Šventę sveikino rajono va-das v.s. G. Deveikis ir Seser-ijos JSS vedėja j.s. T. Chiapet-ta. Specialus pažymėjimas bu-vo įteiktas ilgamečiui vadovui j.s. Algiui Jonušui.

Iškilmingoje Klaipėdos suei-goje gausiai dalyvavo tėveliai ir jūrinio skautavimo vetera-nai. Po sueigos sesės visus pa-vašino kavute ir saldumy-nais.

brolis Bronius

KAZIUKO MUGĖ DETROITE

Detroito „Gabijos“ ir „Bal-tijos“ skaučių ir skautų tunti ruošia savo tradicinę Kaziuko mugę sekmadienį, kovo 7 die-

PENKIOS DEŠIMTYS METŲ LIETUVIŠKAI SKAUTIJAI KANADOJE

v.s. fil. Vl. Morkūnas

Tęsinys

Leidinyje nebuvo išvaizdus, be lietuviškų ženklų, buvo spausdinama tik 250 egzemp-liorių 16 psl. apimties. Po to buvo pradėtas leisti „Skautų aidas“ 350-400 egz. Mažoje spaustuvelyje laikraštis negalėjo tobulėti ir sunkiai vertėsi. 1951 m. į Torontą atvykus v.s. Kairiui, „Skautų aidas“ buvo perkeltas į Torontą. Spausdi-no J. Džanaičio spaustuvelyje „Banga“. Nuo tų metų „Skau-tų aidas“, pakeitus spausdini-mo vietą ir atėjus naujam re-daktorui, žymiai pagražėjo ne tik savo išvaizda, bet ir turiniu. Visą administracinį darbą atliko savanoriai skautai vy-čiai. Talkon atėjo dailininkai Tel. Valius bei V. Brickus. Kiekvienas numeris buvo iš-leidžiamas laiku. Buvo sten-giamasi gauti daugiau prenu-meratų ir iš kitų kraštų.

Ypač mažai turėta prenu-me-ratų iš JAV, bet laikui bėgant viskas keitėsi geron pusėn. Prenumeratų skaičius pakilo net iki 900. Didėjo rašančiųjų skaičius, galima buvo iš skau-tų veiklos įdėti daug nuotrau-kų. Kanados rajono vadija stengėsi, kad žurnalas tikrai atsistotų ant stiprių pamatų ir zinoma tas pavyko, nes tas darbas buvo varomas su skau-tišku pasiryžimu.

1950 m. rugsėjo 2 d. buvo sušauktas Kanados skautų ir skaučių vadovų suvažiavimas Toronte. Suvažiavimą raštu sveikino P.L.S.S. Pirmios pir-

ną, Dievo Apvaizdos parapijos kultūros centre.

Kviečiame visus, ne tik skautų šeimas, bet visą De-troitto ir apylinkių visuomenę apsilankyti Kaziuko mugėje. Galėsite išgity įvairių rank-darbių, išbandyti laimę Vely-kinio stalo laimėjimuose, pa-zaisti žaidimų kambaryje, net ir parodyti savo „golfo“ su-gebėjimus. Bus gardžių lietu-viško maisto patiekalų, skanių pyragų ir tortų. Mugėje bus ir laimėjų traukimai. Galintieji paaugti laimėjų pranešam, kad jie bus renkami parapi-joje, savaitgaliais, visą vasario mėnesį.

Smagiai praleisite popietę ir tuo pačiu paremsite Detroito skautes ir skautus.

Jei turite klausimų, galite skambinti tuntininkei Rasai Karvilienei, tel. 248-380-1363. R.K.

mininkas v.s. K. Palčiauskas, Seserijos v.s. J. Vaičiūnienė. Į suvažiavimą atvyko L.S. Bro-lijos vyr. skautininkas v.s. Vy-tautas Česas. Pranešimus at-liko Montrelio „Kregždžių“ skaučių skilties vadovė Že-minskienė, „Vaivos“ vyr. skau-čių dr. vė. B. Ciplijauskaitė, Hamiltono skautų, -čių tunto skilt. Stukas. Lethbridge (Al-bera) pranešimas buvo pa-teiktas raštu, Londono skau-tų, -čių dr. vė. s. Eimantas. Montrelio skautų „Vanagų“ skilties skilt. Vanagauskas. Toronto jūros skautų laivo „Kun. Vaidoto“ valt. B. Vaške-lis. Toronto jūros skaučių „Vandenių“ laivo B. Grabaus-kaitė. Toronto skautų vyčių dr. vė. s. — v. skilt. J. Pažėra, Toronto skaučių skyriaus ps. St. Šileikytė. Toronto tunto „Vilkų“ pask. E. Kazakevičius. „Vycio“ korp! skyriaus vadas skilt. Vyt. Kvedaras. Po viene-tų pranešimų sekte vadeivų pranešimai: brolijos ps. Z. Paulionio ir Seserijos ps. Ir. Kemežytės. Vadeivos savo pranešimuose paminėjo kas daroma ir kas padaryta ir ko tikimasi iš Brolijos ir Seserijos vadijų.

Baigiant pranešimus, Kana-dos rajono vadas apžvelgė visą skautišką veiklą pirmųjų die-nų, kada 1948 m. liepos 16 d. buvo paskelbtas atsišaukimas. Po pranešimų buvo diskusijos dėl tolimesnės skautiškos veiklos. Svarbiausia buvo plėsti veiklą, išlaikyti savąją spaudą ir registruoti Kana-dos Skautų sąjungoje kaip ats-kiras vienetas.

Nutarta, kad sueigos turi būti vedamos lietuvių kalba, kad skautiškos programos bū-tų tos patios, kaip iki šiol. Vie-netai turėtų palaikyti artimus ryšius su kanadiškais viene-tais.

Vakare atvykusieji vadovai ir skautiškas jaunimas toje pačioje salėje turėjo skautišką laužą. Jaunimas galėjo laisvai pajuokauti, pasikalbėti su at-vykusiais svečiais, lauzui ges-tant, stojus į ratą, sudainuoti „Ateina naktis“... ir paspausti rankas iki kito suvažiavimo.

Kanados rajono vadija, kiek buvo įmanoma, per vadeivas pranešdavo vienetais apie vi-sus Brolijos ir Seserijos nuta-rimus, paskyrimus ir naujų vienetų įsisteigimus. Vienetai kas savaitę darydavo sueigas,

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rate: \$95.00. Foreign countries \$110.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mašinami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesiejame. Prie pavardės ir adreso, siųdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuva:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimkalis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atnaujinamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotėra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siūntiant prašome pailikinti kopiją.

išskylas ar savaitgalines sto-vyklas. Sustiprėjo ir „Skautų aidas“ savo turiniu ir puikio-mis nuotraukomis. Pakilo ir prenumeratų skaičius; buvo gaunama paramos iš geriau išikūrusių skautiškų vienetų ir skautininkų. Skautiškas jaunimas mielai lankydavo ir kitų organizacijų renginius ir, kiek laikas leido, padėdavo jiems. Torontas pasidarė tik-ras lietuviškas centras, nes veikė daug įvairių organizaci-jų. Neatsiliko ir Montrelio lietuviai. Ten ėjo lietuviškas laikraštis „Nepriklausoma Lietuva“, kurį redagavo M. Aukštaitė, o vėliau J. Karde-lis. Ten atsirado skautų skyre-lis. Veikloje ypač pasizymėjo „Vaivos“ skautės, dalyvavdavo ir ruošdavo tautodailės paro-dose skyrelius, kur kanadie-čiai galėjo gerėtis mūsų daile. Sesė Irena Kemežytė, būdama skaučių vadeivės pareigose, stengėsi, kad prancūzų kilmes kanadiečiai turėtų daugiau supratimo apie mus ir mūsų pavergtą kraštą.

Hamiltono skautai ir skau-čių tunto būrys sesių pri-klausė chorams. Ir kituose miestuose, k.a. Londone, Nia-gara Falls, jaunimas dirbo su dideliu entuziazmu.

Tuo metu Kanados rajono vadijoje buvo užregistruota: 175 skautai, 135 skautės, 20 skautininkų ir 12 skautin-kių (žinios iš 1950 m. rugsėjo 2 d. suvažiavimo).

Laikas svetingoje Kanadoje bėgo greitai, atėjo rinkimai.

(Bus daugiau)

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Čikagoje

Kovo 7 d. — Čikagos skau-tiškųjų vienetų tradicinė Ka-ziuko mugė Jaunimo centre.

Clevelande

Vasario 28 d. — Clevelando lietuvių skautijos Kaziuko mugė Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje.

Balandžio 27 d. — Susipa-žinimo su abiturientais poky-lis Clevelando Lietuvių na-muose. Rengia skautai ir ateitininkai.

Detroito

Kovo 7 d. — „Gabijos“ ir „Baltijos“ tuntų tradicinė Ka-ziuko mugė Dievo Apvaizdos parapijos kultūros centre.

Hartforde

Kovo 7 d. — Hartfordo lie-tuvių skautijos Kaziuko mugė Švč. Trejybės parapijos salėje. Atidarymas tuoj po 9 val. r. Šv. Mišių.

Los Angeles

Kovo 7 d. — Ramiojo vande-nyno rajono skautų ir skaučių Kaziuko mugė Los Angeles

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už priimaną kainą. Pacientai primami absoliučiai punktuškai. Susitarimai (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-6101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7765
Valandos pagal susitarimą

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ZUBINAS, D.D.S.
Fairview Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-852-5363
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

ANDRĖ ŽLOBA, M.D.
INRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0080
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. PETRAS V.KISIELIUS
INKSTŲ, PSLES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
630-941-2600
Valandos pagal susitarimą

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-8270
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-8230

NUOLĖ STANKEVICIUTE, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos įdau patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 E. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-471-7879

Šv. Kazimiero parapijos kieme ir patalpose.

Toronto
Kovo 7d. — Toronto skautų ir skaučių Kaziuko mugė Pri-sikelimo parapijos salėje.

Washington, D.C.
Kovo 21 d. — Kaziuko mugė nuo 1 iki 4 val. p.p. vyks St. Elizabeth's school, Rockwell, MD.

„Lituanicos“ tunto dalis bebrų ir jūrų jaunių su savo gairėmis iškilmingoje Klaipėdos dienos sueigoje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, š.m. sausio 24 d.

SAUSIO 13-OSIOS MINĖJIMAS TAUTOS KANČIŲ NAMUOSE

Lietuvos istorijoje turėjome daug atvejų, kada laisvės gėlė buvo laistoma krauju, kad palaužta ir nuvytusi vėl atgimtų. Taip suprato pasikartojanti istorijos vyksmą be ginkliai civiliai kariai Vilniuje prie televizijos pastatų ir aplink parlamentą, taip suprato ir tie, kurie buvo parlamente, balsu ar tik širdyje prisiekę nepasitraukti. Nedarėm sau priekaištų dėl to, kad ryžomės vėl atsisotų lygūs kitų tautų bendrijoje ir kad gali būti aukų, tarp kurių greičiausiai atsidursime ir mes patys. Kovojome garbingai, nekeisdami savo principų... Vilniaus įvykiai virsto tarptautiniais, ilgalaikės reikšmės, daugiau pasauliui pakeitė negu tuo patiu metu suprojektuotas Persų įlankos karas" (V. Landsbergis).

Šių metų sausio 10 d. Vilniuje, Tautos kančių namuose (buv. KGB rūmuose), Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos surengtu vilniečių susirinkimu prasidėjo 1991 m. sausio 13 d. įvykių minėjimai.

Lietuvių tauta niekada nepamirš šios baisios sausio 12-13 nakties įvykių. Jie prasidėjo anksčiau — kai vyriausybė, nors Aukščiausioji Taryba ir priekštaravo, 1991 m. sausio 7 d. žymiai pakėlė kainas maisto produktams, nenumatydamas gyventojams jokios kompensacijos — nei atlyginimų, nei pensijų ar stipendijų padidinimo. Tai sukėlė gyventojų, ypač kitataučių, nepasitenkinimą. Vilniuje prasidėjo bruždėjimas, jėdinstveninkų suorganizuoti mitingai, agitacija prieš Lietuvos valdžią. Sausio 8 d. rytą prie parlamento būriavosi kaimų pakelimo sukuriant demonstrantais su „Jedinstvos“ šūkiais ir raudonomis vėliavomis, norėdami patekti į rūmus. Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis sausio 8 d. kreipėsi per radiją į Lietuvos žmones: „Atėkite ir paremkite savo valdžią, kitaip galite turėti svetimą". Ir žmonės skubėjo saugoti parlamentą, Radijo ir televizijos rūmų, televizijos bokštą.

Jedinstveninkų spaudžiamą metalinę užkarda priešais Aukščiausiosios Tarybos fasadą buvo nušluota... Demonstrantai veržėsi į pastatą, tačiau Parlamento gynėjai iš rūmų vidaus vandens ciurklėmis „Jedinstvos“ puolimą atėmė, o susirinkę žmonės ir iš aikštės juos išstumdė. Tačiau neramumai nesiliovė. Aukščiausioji Taryba kaimų pakelimą atšaukė.

Sausio 10 d. Lietuva gavo

Sovietų Sąjungos prezidento Michailo Gorbačiovo ultimatumą: „Silaus Respublikos Aukščiausioji Taryba tučiuojau visiškai atkurti TSRS ir LTSS Konstitucijos galiojimą, atšaukti anksčiau priimtus antikonstitucinius aktus...". Bet Lietuva ultimatumo neklausė. Dieną ir naktį susirinkę Lietuvos žmonės budėjo prie parlamento. Tuo tarpu gatvėmis žvangėjo tankai, parengtyje buvo sovietų kariuomenės daliniai — Vilniuje buvo „surengtos" karinės pratybos. Šarvuotai apsupo automatinę telefonų stotį Vilniaus Viršuliškių rajone, Krašto apsaugos departamento pastatą užėmė sovietų kariuomenė. Šturmuodami namą, kareiviai šaudė iš automatų, laimei, aukų nebuvo. Sausio 12 d. vidurdienį kariškiai įsiveržė į Spaudos rūmus, buvo sužeisti beginkliai vilniečiai. Įnirtingas sovietinis karininkas pro protestuojančius žmones kelią į rūmus skynėsi ginklu.

Lietuvos komunistų partijos, priklausiusios Sovietų Sąjungai, ideologinio skyriaus vedėjas J. Jarmalavičius pareiškė, kad Radijo matavimo prietaisų gamykloje, vadovaujamoje O. Burdenkos, sukurtas nacionalinio gelbėjimo komitetas, kuris paskelbė „lmas visą valdžią į savo rankas".

Sausio 12-13 naktį sovietų armija pradėjo šturmuoti Radijo ir Televizijos komitetą, televizijos bokštą, kuriuos saugojo susirinkę žmonės. „Jie jau atėjo, jie eina..." skambėjo vidurnaktį paskutiniai skaitmeniniai žinios televizijos diktoriaus Eglės Bučelytės žodžiai, ekrane pasirodė koridoriais begantys sovietų kareiviai...

Prieš tankais, patrankomis ir automatais ginkluotus žiaurios bejausmius užpuolikus stėjo beginkliai, tačiau diidele Tėvynės meile degančiomis širdimis jaunuliai, vyrai ir moterys. Kareiviai mušė juos šautuvų buožėmis, šaudė iš patrankų ir automatų, traiskė tankų vikšrais. O jie stovėjo ir nebegė... Baisi tai buvo naktis. Daugybė sužeistų ir keturioliką žuvusių. Ligoninės perpildytos, sužeistųjų šimtai... Kas minutę buvo laukiama ir parlamento šturmo. Televizijos ir radijo komiteto rūmai, televizijos bokštai buvo užgrobti, bet Lietuvos dvasia liko gyva... Kauno televizija ir radijas siuntė eterio bangomis pranešimą pasauliui apie juos dvi sovietų darbus, kareivių žiaurumą. Žmonės nesitraukė nuo Aukščiausiosios Tarybos, net ir paties pirmininko raginami nejo namo. Ir... nugalėjome,

Atminties dienų užbaigimo iškilmės Genocido aukų muziejuje 1997 m. 02.30 d. Viduryje — Kauno arkivysk. metropolitas Sigitas Tamkevičius.

priešai neišdriso pulti parlamentą. Sumanytoji karinė akcija nepasisekė. Štai šiandien Lietuva laisva ir nepriklausoma.

Gausiai susirinkę į Sausio 13-osios įvykių paminėjimą Tautos kančių namuose vilniečiai plojimais sutiko svečius: Seimo pirmininką prof. V. Landsbergį, Seimo narius A. Bartkų ir I. Uzdavinį. Minėjimą vedė buvęs Vorkutos politinis kalnys Stasys Žukas. Jis trumpai apibūdino susirinkimo tikslą: „Susirinkome paminėti svarbią mūsų laisvės kovų istorijos datą — Sausio 13-ąją. Tai mūsų liūdesio ir pergalės diena. Liūdesio dėl žuvusiųjų už mūsų Tėvynės laisvę, pergalės — prieš didelį ir užuomą priešą".

„Varpo" klubo vyrų choras, vadovaujamas Petro Pošūno, sugiedojo maldą. Po to kalbėjo Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis, pažymėjęs, kad ši sausio 10-oji, kada vyksta minėjimas, ypač mūsų istorijai svarbi diena — 1991 m. sausio 10 d. buvo gautas M. Gorbačiovo ultimatumas, reikalaujantis atsisakyti Lietuvos savo laisvės ir grįžti į Sovietų Sąjungos sudėtį. „Bet mes nepaklusome. Lietuvos žmonės troško laisvės, jie jautė savo teisę ir moralinį pranašumą, buvo pasiryžę apginti nepriklausomybę ir dėl to net savo gyvybes nepadailėti. Ir mes nugalėjome. Turime savo savarankišką laisvą valstybę, ji dar labai jauna, ją dar kuriame ir reikės padėti daug jėgų ir pastangų, daug dirbti, kad ji būtų tokia, kokią mes savo svajonėse regėjome. Žuvusiųjų, sužeistųjų aukos niekada nepamiršime. Prieš juos lenkiame savo galvas. O šie kančių namai — buvę KGB rūmai — tikrai taps mu-

ziejumi — memorialu, kuris primins ateities kartoms mūsų tautos kančias okupacijos metais ir sudėtas aukas ant laisvės aukuro".

Už žuvusius visi sugiedojo „Amžina atils..." Kalbėjo aktorius A. Grašys, A. Grivickienė paskaitė eilėraštį. „Varpo" vyrų choras padainavo keletą patriotinių dainų.

Minėjimo pabaigoje visi susirinkimo dalyviai giedojo Lietuvos himną. Vilniečiai dar ilgai nesiskirstė, dalinosi prisiminimais, dainavo.

Tai buvo 100-asis susirinkimas buvusiose KGB rūmuose, kuriuos organizavo per pastaruosius ketverius metus Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga. Šiuose susirinkimuose vilniečiai susitiko su Seimo ir vyriausybės nariais, kultūros ir meno veikėjais, rašytojais, aptarinėjo priimamus įstatymus, Lietuvos vidaus ir užsienio politiką. Vilniečiai šiuose susirinkimuose politines valandes labai mėgsta, į jas gausiai renkasi. Daugumai dalyvių jų metu tenka stovėti, nes patalpos ankštos — tai ne salė, o tik holas prieš uždarę teismų salės duris... O dėl teismų išskeldinimo iš KGB rūmų vis dar nieko nepadarė...

Regina Žukienė
Socialinių m. daktarė

ŽEMĖ STATYBOMS DALIJAMA UŽ NUOPELNUŠ

Žemės sklypo individualaus namo statybai šiuo metu Vilniuje pageidauja keli tūkstančiai vilniečių, turinčių teisę į nuosavybės atkūrimą Vilniaus mieste, kelios dešimtys Kovo 11-osios Akto signatarų, aukštųjų valstybės apdovanojimų

pelnius bei į valstybės paramą pretenduojančių piliečių. Tačiau, kaip rašo „Sostinė", žemėtvarkininkai tikina, kad sostinėje nebėra laisvų sklypų.

Vilniuje yra per 4,000 vilniečių, turėjusių žemės ir jos netekusių. Daugelis jų neturi galimybių susigrąžinti ankstesniojo žemės sklypo, tad prašo naujų. Šiai vilniečių kategorijai sklypai suteikiami neatlygintai, tačiau jie dažniausiai pageidauja gauti sklypus geriausiose sostinės rajonuose — Antakalnyje, Žvėryne, Naujamiestyje. Tačiau čia nėra pakankamai žemės.

Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanooti asmenys asmeninei statybai gali gauti iki 9 arų žemės sklypą. Vilniaus apskrityje pareigūnai sako, kad nemokamai gautą žemę šie asmenys dažniausiai parduoda.

Jokių lengvatų ar nuopelnų neturintys vilniečiai valstybinės žemės sklypą Vilniuje gali įsigyti per varžytines. Tačiau laisvų žemės sklypų, kuriuos būtų galima parduoti varžytinėse, nėra, nes bet kurio metu gali atsiliepti buvę jų savininkai.

Tuo tarpu sklypų toliau už miesto centro galima įsigyti ir ne varžytinėse. Nemazai sklypų privatūs asmenys parduoda Balseuose, Tarandėje. Šiuose rajonuose 9-15 arų žemės sklypą galima įsigyti už 4-5 tūkst. litų.

Vilniuje žemės sklypo kainos už arą yra nuo 4 iki 40,000 litų.

R. Jakutyte

• Nors protestuojame prieš neteisėną kritiką, mielai priimame neuzsitarnautas ovacijas.

Jose Narosky

Be tokios „giminystės" galima apsieiti

Kai anglų gamtininkas, natūralinės atrankos ir evoliucijos teorijų puoselėtojas, Charles Robert Darwin 1859 metais paskelbė savo garsų mokslinį veikalą „The Origin of Species", per visą mokslinį ir religinį pasaulį ratilais nubangavo stipri reakcija. Tais laikais tai buvo drąsus, kone pamišėlis, žingsnis, žmogaus kilmę siejantis su beždžione. Kaip ir astronomijos moksluose, kai pirmą kartą nuaidejo teorija, kad visgi ne Žemė yra Visatos centras, apie kurį skrieja ir Saulė, ir kitos planetos, net Bažnyčia apkaltino tos teorijos autorius herėzija ir griežtai pasmerkė.

Charles Darwin taip pat kaltintas Dievo buvimo paneigimu ir žmogiškosios prigimties, kurioje, pagal Šv. Raštą atspindi Dievo paveikslas, suniekimu. Pats Darwin po kelerių metų (1871) kitame veikale — „The Descent of Man", jau sušvelnino savo išvedžiojimus ir skelbė, kad beždžionės iš tikrųjų nėra žmogaus proseneles, tikrai žmogus ir beždžionė yra kilę iš bendrų antropoidinių protėvių.

Ši Darwin teorija jau konkrečiai įrodyta, tad beždžionės laikomos bent jau tolimomis žmogiškos giminaitėmis. Ypač šimpanzės, kurios tebe gyvena Afrikoje. Nedaug jų laisvėje likusių, bet zoologijos soduose, cirkuose ir pan. šimpanzės yra labai dažnos ir populiarios, nes lengvai prijaunamos, gudrios, moka mėgdžioti žmogaus elgesį. Viena šimpanzė net „pagarsėjo", kai buvo išsiųsta į erdves. Tyrinėjamai ir įvairūs eksperimentai parodo (nors dar yra pakankamai abejonių), kad šimpanzės sugeba savo norus išreikšti „ženklų kalba".

Šiomet „Nature" žurnale paskelbtas straipsnis, tvirtinantis, kad pagaliam atrastas pirminis AIDS ligos šaltinis — laukinėje afrikietiškoje šimpanzėje. Esą vietiniai gyventojai užsikrėtę ŽIV/HIV virusu nuo beždžionių, kurias jie medžioja ir valgo. Tyrimus atliko amerikiečių, prancūzų ir britų mokslininkų grupė, vadovaujama Beatrice Hahn iš Alabama University at Birmingham.

AIDS iš tikrųjų ir prasidėjo Afrikoje. Pirmasis užregistruotas susirgimas buvo 1959 m. Dabar jau nedaug abejonių, kad sumedžiotas šimpanzės kraujas buvo užkrė-

timo ŽIV/HIV pradžia. Daugiau susirūpinimo kelia faktas, kad virusai iš beždžionės persoko į žmogų, nes paprastai tas retai teatsitinka. Galbūt tai yra akivaizdus Charles Darwin teorijos apie bendrus beždžionių ir žmonių protėvius įrodymas...

AIDS yra vadinama „žmonijos rykšte", „Dievo bausme", „Dvidešimtojo šimtmečio maru", išskerdusiu daugiau žmonių, negu Antrasis pasaulinis karas. Per palyginti neilgą laiką ši liga nusiaubė kone visą pasaulį ir sklandina nepaprastu tempu, o veiksmingų su kovos priemonių kol kas neatrasta. Pradžioje buvo tikima, kad AIDS yra homoseksualų, narkomanų liga, nes šios žmonių grupės pirmosios ją užsikrėtė. Dabar jau aišku, kad bet kas gali tapti šio viruso auka (užsikrėtimai įvyksta lytinių santykių metu arba per kraują). Patikimi šaltiniai skelbia, kad per parą užregistruojama 16,000 naujų ŽIV/HIV užkrėtimų. Tiesa, atarsti vaistai, kurie gerokai atitolina AIDS ligos išsivystymą ir taip prailgina ŽIV/HIV virusais užsikrėtusių gyvenimą. Tačiau AIDS ligos jie nesustabdo. Vienintelis būdas jos išvengti — atsargumas. Todėl ir Jungtinės Tautos pastaruoju metu ruošia konferencijas, leidžia informacinę literatūrą ir ruošia žmones, kurie galėtų pamokyti saugumo metodu.

Visos tos pastangos, bent Amerikoje, jau rodo teigiamas pasekmes ir AIDS susirgimai pradeda mažėti, tačiau besivystančiuose kraštuose, ypač Afrikoje, ši liga virsta tikra epidemija. Vietiniai žmonės nesupranta, kada nenori suprasti, gresiančio pavojaus, jeigu nepakeis gyvenimo būdo ir nesilaikys pagrindinių apsaugojimo priemonių.

Tas pavojus tyko ir neseniai iš sovietų imperijos išsilaisvinusias tautas, kai vyksta vis platesnis bendravimas su užsieniu, nuolat tarp vietinių gyventojų maišosi žmonės iš tolimų kraštų. Neišvengia ŽIV/HIV ir Lietuva. Nors kol kas užsikrėtusių skaičius nėra didelis, tačiau, be abejo, jis didės. Kaip mūsų dienraštį yra rašiusi Pranė Slutienė, pagrindiniai pavojaus signalai labai aiškiai girdėti, ypač iš Klaipėdos, tad bet kokia programa, susieta su AIDS išvengimu yra svarbi ir turėtų būti remti.

ŠVIETIMAS ZARASŲ APSKRITYJE

PETRAS MATEKŪNAS

Nr.11

Tėsinys

Audimo kursai buvo surengti Zarasuose, Dusetose ir Salake, o kiti kursai, kaip gyvulių šėrimo, įvairiojo melžimo ir kulinarijos, įvairiose Zarasų apskrityje vietose, kailių išdirbimo tik Zarasų mieste.

Pirmieji kailių išdirbimo kursai buvo surengti 1932 m. Tai buvo pirmieji tokie kursai visoje Lietuvoje. Juos vedė šios rūšies specialistė Stasė Vasiliauskaitė-Saulienė, kilusi iš Zarasų miesto. Visas kursas buvo įeinamas per šešis mėnesius. Buvo išleistos dvi laidos, apie 30 kailiadirbių.

Valdybos ir karinio parengimo kursai

Valdybos kursas surengė Zarasų miesto jaunatietuvių

skyrus 1934 m. rudenį. Kursai užsitęsė vieną mėnesį. Lektoriumi buvo pakviestas iš Kauno Valstybės Teatro aktorius. Juos lankė per 30 asmenų. Kiekvienas klausytojas, išlaikęs egzaminus, gavo pažymėjimą.

Karinio parengimo kursas surengė Zarasų Šaulių rinktinė 1937 m. spalio mėn. netarnavusiems kariuomenėje šauliams. Jie užsitęsė dvi savaites. Kursams vadovavo vienas karininkas ir du puskarininkai, atsiųsti iš 1-ojo pėst. pulko. Buvo praeinama rikiuotė, statutai ir kiti kariški mokslų dalykai.

Oro skautų draugovės „Darius-Girėnas" sklandymo kursai. Jie įvyko 1937 m. liepos mėnesį Zarasų miesto

ribose, tarp Salako vieškelio ir Kauno plento, kur buvo žydų „Makabi" aikštė. Kursams vadovavo skautininkas Vytautas Čepas, o instruktoriumi Maciulaitis. Kursai tęsėsi visą mėnesį. Dalyvavo iš visos Lietuvos apie 40 skautų, nejaunesnių, kaip 16 m. Š Zarasų apskrities dalyvavo skautas Lipas. Kursai turėjo tik vieną sklandytuvą, kurį gavo iš Lietuvos Aero klubo. Skautams, kurie per egzaminus išsilaikė ore tiesiu skridimu 3 minutes ir gerai nusileido, Aero klubas suteikė sklandymo A piloto laipsnį. Jie turėjo teisę, įgiję A piloto laipsnį, dėti mėlyną kaklaraistį ir prie švarko atlaipo ženkluką, kurio mėlyname dugne buvo pavaizduotas pirmyn skrendantis baltas paukštis. Kursuose buvo laikomasi Nidos sklandymo mokyklos papročių. Per sklandymo pratybas buvo nelaimių. Skautas Kaufmanas besklandydamas nusilaužė koją. Buvo gydomas Zarasų ligoninėje.

Oro skautai buvo surengę net kelis lauzus. Per lauzus susilaukdavo daug žmonių iš Zarasų miesto ir jų apylinkių. Taip pat jie buvo nuvažiuavę į Daugpili, ten aplankė Lietuvos konsulą Savickį bei įdomesnes Daugpilio vietas.

Šioje oro skautų sklandymo stovykloje A piloto laipsnį yra gavęs Davetas Dulaitis, kuris JAV pagarsėjo kaip aviomodelistas, laimėdamas daug pirmųjų vietų trofėjų modelių varžybose.

Paskaitos. Į Zarasus, ypač pirmaisiais nepriklausomybės metais, atvykdavo iš Kauno ar kitų vietų organizacijų atstovai ir Zarasų progimnazijos patalpose ar „Akstino" salėje sekmadieniais po pamaldų skaitydavo paskaitas, kurių temos buvo politinio, mokslinio ar visuomeninio bei karinio pobūdžio. Jose dalyvaudavo Zarasų miesto gyventojai, kai kurie mokytojai, aukštesniųjų klasių mokiniai ir įstaigų tarnautojai. Paskaitas yra

skaitę prof. Izidorius Tamošaitis, Vilniui Vaduoti sąjungos pirmininkas Vincas Uzdavinys, Utenos — Zarasų Šaulių rinktinės vadas Povilas Dirksis, aušrininkas dr. Jonas Šliūpas ir kiti. Dr. J. Šliūpo paskaita išsiskyrė iš kitų, nes grynai ateistinė. Klausytojų buvo pilna „Akstino" salė. Pradžios mokyklos vedėjas Gedvilas, kai J. Šliūpas pradėjo pulti religiją, išjuokti religinius papročius ir dvasininkus, kaip tikintis, pasijuto įžeistas ir balsai suuko: „Sėnu, išsikime greičiau iš šios salės, nes perkūnas gali į ją įtrenkti!" (Jis buvo į tą paskaitą atsivedęs savo sūnų). Pasakęs tuos žodžius, demonstratyviai su sūnumi išėjo. Neatsiliko ir kiti. Taip vienas po kito publika išėjo iš salės, kurioje paliko tik keli klausytojai.

Maždaug taip vystėsi švietimas Zarasų apskrityje.

Pabaiga.

Beržynėlis ties Vasiliškių kaimu, Zarasų apskr.

SUVALKIETIS IŠ MEŠKUČIŲ

Prisimenant Stasį Barzduką
VYTAUTAS VOLERTAS

Lietuvių Bendruomenėje

Grazi, įdomi tekė. Neigriūva krantai, nepasitaiko užsikirtimų, neįmanomi inžinieriniai tvenkiniai. Ir posūkių nėra, ir paplūdimių ramiam poilsiui nepasitaiko. Tai metų grūstis, tai laiko upė.

Šiandieninių JAV LB vadovų dauguma dar nebuvo išvydusi, ir nesvajoję išvysti, pasaulio grožybių, kai rimtų žmonių galvose jau breną LB mintis. Tačiau minties įgyvendinimas šiame JAV krašte buvo nervingas. Ne tik darbo reikėjo. Reikėjo kieto atkaklumo ir užsispyrimo. Savo didele kantrybe čia LB praktiškai įteisino Stasys Barzdukas. Jis yra JAV LB daigintojas, jos daržininkas ir gynėjas nuo įvairių kenkėjų. Jam reikia paminklo, bent monografijos, nupiešiančios Bendruomenės darbus ir paskleistos visose Lietuvos bibliotekose. Ji turėtų būti randama ir JAV lietuvių namuose.

Prieš 52 metus (1946) Vokietijoje, kurios visuose kampuose blaskė nuo komunizmo pabėgę lietuviai, VLKIO pirmojo prelo Mykolo Krupavičiaus pastangomis, buvo įkurta Lietuvių Tremtinių Bendruomenė. Tai pabėgusių lietuvių apšvietimo organizacija. Jau tada buvo aišku, kad visų laukia emigracija. Todėl 1949 m. VLKIs paskelbė Lietuvių Chartą, kurią paruošė Vytautas Vaitiekūnas, buvęs VLKIO narys. Tai dokumentas, nurodąs pasaulyje išsiblaškysiantiems lietuviams principus, kurių laikymasis turėtų užtikrinti nenutautinimą. Remiantis šiuo dokumentu, organizuojama Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, apšvietiantis visus pasaulio kraštus, kur tik esą ar busia lietuvių. LB nesunkiai įsiskaičiavo ten, kur nebuvo ankstesnių lietuvių imigrantų organizacijų (pvz., Australijoje). Jos prizeldinimas JAV vyko vargingai, nes teises ir įtaką prarasti bijojo jau esančios, nors išsivysčiusios, organizacijos, ypač Amerikos Lietuvių taryba (ALT). Ji buvo sudaryta pasaulėžvalginiais pagrindais, turėjo didelių nuopelnų ir politiniai lietuviai atstovavo Vašingtono. LB jungė visus lietuvius, nepaisydama jų politinių nusiteikimų. Tik komunistai iš LB buvo išjungti.

Su ALTu turėjo būti rasta kalba, įtikinanti, kad LB nesiengia ALT o silpninti, bet lietuvių jungiančiomis pastangomis jai padės.

Tada ALT o vykdomąjį komitetą sudarė Leonardas Šimutis, pirm., Antanas Olis, vicepirm., Pijus Grigaitis, sekretorius, ir Mykolas Vaidyla, išdavininkas. Stasys Barzdukas, matydams, kad jau 1950 m. iš Vokietijos atvykę buvę lietuviai DP buriasi į vienetus, vienur dar Tremtinių, kitur jau tiesiai LB apylinkėmis vadina mus, stengėsi paveikti ALT o vadovybę, kad LB nebūtų niekinama ir nepalankiai nutelčiama. St. Barzduką remti vyresnieji imigrantai bijojo, o naujieji mažai įstengė. Jam pavyko susitarti su prel. Jonu Balkūnu, plačiai gerbiamu veikėju, kuris LB svarbą tuojau suprato ir stengėsi savo įtaką paveikti ALT o vadovus. Lengviausiai sekėsi su A. Oliu, sunkiausiai — su P. Grigaičiu, kuris savo širdies LB niekados nepadarė.

St. Barzdukas JAV ir PL Bendruomenės pastatė ant kojų sunkiu darbu, net incidentais pamarginu, — Clevelande už veiklą jį apstumdė LB priešiški senieji lietuviai. Idomu, kad tai įvyko prie bažnyčios, tuojau tik po Mišnių, išėjus šventoriun. Tai buvo JAV LB gyvavimo pradžioje, bet šis incidentas St. Barzduką nepabaidė ir nuo LB jis niekados nepasitraukė.

Kai 1957 m. Baltimorėje šiaip taip sulipdėme LB apylinkę, entuziazmas vos plūduriavo, nenuskendęs pesimizmo kūdroje. Metiniam susirinkimui, kad padidėtų LB orumas, pasiūliau atsikviesti centro valdybos (tada „Centro“, ne „Krašto“) pirmininką. Kelionei apmokėti pinigų neturėjome, o susirinkime tikėjome gal dvidešimt žmonių. Įtikinau St. Barzduką, tada CV pirmininką, jo atsilankymo svarbą ir jis iš Clevelando, visą naktį praleidęs traukinyje, atvyko. Jo pasirodymas buvo labai reikšmingas. Nakvojio pas mane ant sofelės (geriau neturėjome), naktį verkiantį mažiems vaikams (dvejų ir ketverių metų). Sekmadienio naktį sėdė į traukinį kelionei atgal, nes pirmadienio rytą jo laukė fizinis darbas.

Stasys Barzdukas buvo pirmasis ir antrasis JAV LB centro valdybos pirmininkas, vėliau PLB pirmininkas. Bendruomenė rūpinosi net sunkios ligos metu, praradęs regėjimą. Prašydavo, kad apie LB straipsnius spaudoje jam paskaitytų atsilankiusieji, net padiktudavo ir prašydavo redakcijoms nusiųsti savo nuomones. Jau visiems laikams rūpesčius baigęs prieš beveik dešimtmečius, pareigas įvykdęs, a. a. Stasys Barzdukas mus suglaudino darbams. Kalbininkas ir pedagogas, būdamas 44 metų, su savo žmona, taip pat pedagogė, auginęs tris vaikus, geležinkelio tarnyboje tepęs amerikietiškus vagonų ratus, išmintį ir energiją pakrėpė ir LB, nes joje matė išvijos tautinį išsigelbėjimą. Iš tikrųjų be LB šiandien būtume tik kūdroje, įvairiausiom tautų atliekom padengtoje, netvarkingai plūduriuoją šipulėliai. Nors nesam tvirtas luitas, nors deklaratyviniai patriotai galėjo parašiusi į Barzduko aukos, kad savo šeimų ateitį lietuviškai nuspalvintų; vis dėlto gyvybę rodome. LB kasdien gimdė stebuklius, o St. Barzdukas įvykdė patį didžiausią stebuklą — Amerikoje įpilietino LB. Ar mes jį išlaikysime istorijoje, savo ir savo vaikų atmintį?

Laiko ir pasaulio kelionėse

Meškučių kaime (Marijampolės valsčius ir apskritys) Kazimiero ir Onutės Barzdukų, taupių ir tvarkingų ūkininkų šeimoje, gimė 1906 m. birželio pirmąją Stasys. Po jo dar gimė septyni vaikai. 1914–1918 m. Stasys lankė Meškučių pradžios mokyklą, vėliau Marijampolės Rygiškių Jono berniukų gimnaziją. Ją baigė 1926 m. Kauno Vytauto Didžiojo universitete studijavo lietuvių ir lotynų kalbą, o jau 1930 m. gavo universiteto diplomą.

Tada dirbo gimnazijose: Tauragėje, Prienuose, Alytuje, o 1941–1944 m. buvo pastarosios gimnazijos direktorius.

1944 metų rugpjūčio 1 d. su žmona ir trim mažais vaikais, broliu Kaziu ir sesute Kastute pasitraukė nuo antrosios sovietinės okupacijos, kuri grėė

Stasys Barzdukas

MEILĖ LIETUVAI IŠ TOLO

Lietuvos Vytiai, viena seniausių katalikiškų lietuvių organizacijų, įkurta 1913 metais Lawrence Mass., turinti savo padalinį, vadinamą „kuopomis“, beveik visuose didžiuosiuose, lietuvių gyvenamuose miestuose, dar ir šiandien, po tiek metų pasižymi dinamika veikla, kurios tikslas yra išlaikyti lietuvišką dvasią savo narių tarpe ir padėti Lietuvai išbirti iš skurdo ir dvasinės mazakraujystės. Ši lietuvių organizacija yra dar įdomi tuo, kad 90% jos narių yra gimę JAV.

Lietuvos Vytiai yra ypač veiklą Čikagoje ir jos apylinkėse. Todėl neuostabu, kad Lietuvos Vytį Vidurio Amerikos apygardą jau trisdešimt dešimtą kartą nuo 1961-ųjų, šventia Lietuvos Nepriklausomybės šventę, suruošdama „Lietuvos prisiminimų“ pokylį. Šių metų pokylis įvyko vasario 7 dieną Martinių salėje. Susitiko čia seni draugai ir pažįstami. Neretai prisitaiko, kad tokiais atvejais prie vieno stalo susėda trys tos pačios šeimos narių kartos. Ir jie visi

gal kalėjimu, gal kancija, gal mirtimi. Atsirado Vokietijoje. Pasibaigus karui, 1945–1949 m. Eichstaetto lietuvių gimnazijoje dėstė lietuvių kalbą, kurį laiką ten inspektoriavo, taip pat nuo 1946 m. buvo Švietimo valdybos inspektoriui lietuvių kalbai bei literatūrai amerikiečių zonoje. 1949 m. emigravo į JAV. Per visą gyvenimą parašė šimtus straipsnių, daugiausia pedagoginėmis ir LB temomis. Įsteigė „Pasaulio lietuvių“. 1950 m. kartu su P. Skardziūnu ir J. M. Laurinaičiu parengė „Lietuvių kalbos vadovą“, kuris nuo 1950 m. pasirodymo iki šiandien yra naudingas. 1977 m. išėjo „Ateitininkų kelio“, 1966 m. „Jaunimo metų kalendorius“, 1974 m. su A. Klimu „Lietuvių kalbos žodynas mokyklai ir namams“. Nepamirština jo „Lietuvių kalbos gramatika: fonetika ir morfologija“ (1946 m., Miunchene).

Šis taurus lietuvis, darbo ir principo žmogus, mirė 1980.09.24 po ilgos, raumėnais atrofuojančios, ligos. 1978.03.24 laiške bičiuliui skundėsi: „Viskas sunku: neapsirasti, apsigrengti, eiti. Jėgų jau tiek nedaug, kad (...) sunkiai išsiimu iš lentynų reikalingas knygas“.

Laiko upė, metų grūstis, žmogaus dalis.

priklauso šiai garbingai organizacijai.

Kaip ir praėjusiais metais, šio vakaro programa buvo pradedama garbės svečių įvedimu į salę. Kiekvieną svečią, kurių tarpe buvo Lietuvos konsulas Giedrius Apuokas su žmona ir Čikagos liuanistinės mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė, susirinkusius pristatė Bruce Neberieža. Algirdas Brazis, pritariant pianinu Aldonai Brazienė, giedoją JAV ir Lietuvos himnus, o Aušra Padalino padėkojo svečiams ir pakvietė kunigą Antaną Zakaruską — praveisti tolimosios programos dalį. Kun. Rimas Gudelis perskaitė prieš valgį invokaciją.

Po pietų Lietuvos Vytį šokėjai, kuriems tikrai nenuilstamai vadovauja Frank Zapalis, pašoko tautinius šokius. Grupės šokių mokytoja yra Lijija Ringienė, o choreografe Lijija Tautkuviene, kuri ir pristatė kiekvieną šokį.

Antroje meninės programos dalyje pasirodė Strolių šeimos instrumentinis kvartetas: Herkulis Strolia — smuikas, Paul Strolia — gitara, Tomas Strolia — kontrabasas ir kvartetą vadovaus Faustas Strolia — akordeonas. Buvo atlikti penki kūriniai. Kvartetas buvo pasirodęs ir atliko savo užsibrėžtą tikslą pasigėrėtinai. Klausimas tikslai, ar klausytojai buvo pasirodę išklauriumi Mozartą bei Mascagni, dar neatitrukę nuo puotos stalo. Be šių dviejų kompozitorių, susirinkusieji dar išklause Franz Drdla muzikinį kūrinį — „Suvenyrą“. Paul Strolia padainavo Galinos Savinienės — „Lietuvą“, parašytą pagal Justino Marcinkevičiaus to paties pavadinimo poemą. Džiaugsmingiausiai kvartetas publikos buvo sutiktas, grojant

Strauso valsą „Vienos miškų pasakos“.

Po muzikinės programos Lietuvos Vytį Vidurio Amerikos apygardos prez. Robert A. Martin perskaitė gautus sveikinimus ir tarti žodį pakvietė Lietuvos generalinį konsulą Giedrį Apuoką. Ši kartą Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje susirinkusiems prabilo ne tik anglų, bet ir lietuvių kalba.

Eleonor Laurin stipendijų fondo vardu Julia Zakarka įteikė stipendijas dviem veikliom Lietuvos Vytį organizacijos narams: gimnazistams Natalija Padalino ir Andrea Deksnis.

Kitas apdovanojimas, kuris yra suteikiamas kiekvienais metais nuo „Lietuvos prisiminimų“ pokylų pradžios, šiais metais buvo paskirtas Čikagos liuanistinei mokyklai. Ši žymenį priėmė mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė. Ta pačia proga Algirdas Ostis, Lietuvių fondo vardu, įteikė 8,000 dol. čekį Čikagos liuanistinei mokyklai. Tai buvo dalis pinigų, kurie skiriami lietuviškam švietimui per Amerikos Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybą.

Oficialioji programos dalis baigta malda, kurią perskaitė kunigas Viktoras Rimšelis, MIC. Po to susirinkusius linkmino Algimanto Barnišio keturių žmonių orkestras. Svarbiausia, kad orkestrėlis neapvykę šokėjų — nenuvedė jų į ritminius klystkelius.

Pokylis pasisekimas buvo užtikrintas, nes jam vadovavo net trys vicepirmininkai (pirminko nebuvo) ir 29 nariai. Pokylyje dalyvavo apie 350 svečių.

LMN

VILNIAUS PILYS, BAŽNYČIOS, VIENUOLYNAI

Naujais įrašais papildytas Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros vertybių registras, kaip informavo Kultūros ministerijos atstovas spaudai.

Kultūros paveldo centro teikimu Kultūros vertybių apsaugos departamentas įminėta sąrašą įtraukė Vilniaus arkikatedros bazilikos, Žemutinės ir Aukštutinės pilių bei jų liekanų kompleksą. Be jau minėtų arkikatedros, šį kompleksą sudaro gynybinio bokšto liekanos, varpinė, Žemutinės pilies gynybinės sienos liekanos, naujasis arsenalas, rūmų liekanos, senojo arsenalo rytų korpuso liekanos, pilininko namas, Aukštutinės pilies gynybinės sienos liekanos, vakarinio bokšto liekanos, pietinio bokšto liekanos ir Katedros aikštė.

Į nekilnojamojo kultūros vertybių registrą įrašyta ir Užutrakio dvaro sodyba Trakuose. Ją sudaro 1896 metais pastatyti rūmai, dešimt kitų pastatų, rūšys, garsiojo prancūzų landšafto architekto Eduardo André suprojektuotas parkas, senosios kapinės.

1998 m., gruodžio 6 d., Čikagos Mokslo ir pramonės muziejuje šoka Lietuvos Vytį tautinių šokių grupė.

Nuotr. J. Tamulio

SKELBIMAI

Įvairūs

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapalis ir Of. Mgr. Aukab
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPALIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-9554
(773) 581-8854

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūsų, vonių ir
virtuvų įrengimas; prestatai;
keramikos plytelės, "sidings",
"soffits", "deckas", "gutters", plokštės
ir "shingle" stogai; cementas,
dažymas. Turis darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912.

Puikūs kambariai, sveikas
maistas, mielai dirbama priežiūra.
Jeigu jums to reikia,
paskambinkite Apolonijai,
tel. 708-387-2067

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Padėsim parduoti, surašysime arba
pigu pirkti automobilį, motocyklą
arba auto-varžytinę. Padėsim parduoti
automobilį, motocyklą ar komercinį transportą
Lietuvoje. Reikalingas skaidrumas.
Tel. 708-291-4596.

Ieškomas dantų technikas,
kuris moka apdirbti
dalių protezų metalą.
Tel. 773-436-3168

Ieškome subrendusios
lietuvių moters vaikų priežiūrai
Detroit, MI. Turėtų mokėti
vairuoti mašiną ir sugebėti
susikalbėti angliškai.
Tel.: 773-434-0298.

HELP WANTED....
Men/Women earn \$650 wkly
assembling circuit boards at
home. Immediate, opening.
1-520-453-7993 D 395

Vyr. amžiaus moteris ieško
darbo, nebūtinai Čikagoje ar
apylinkėse. Gali prižiūrėti
vieną vyr. amžiaus žmogų ir
gyventi kartu.
Tel.: 1-773-869-9668.

Nekilnojamo turto

GREIT PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
(773) 586-5559
(708) 425-7160

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

ALANTA FINANCIAL CORP.
3240 N. PULASKI RD.
CHICAGO, IL
Ieškote automobilio?
• padėsim pigiai nusipirkti iš
varžytinių;
• maži mėnesiniai mokėčiai,
norint pirkti išimokėjimui;
• nėra kredito istorijos? Ne problema!
• automobilių draudimas geriausiomis sąlygomis.
Kreipitis:
Artūras, tel. 773-285-7702.

Reikalingi darbininkai
statybos darbams —
„siding“.
Tel. 708-728-0206

Ieškoma vartotoja
ligonio lova su tvorelėmis.
Skambinti:
708-848-3376
arba 708-863-4147.

Washington, D.C. lietuvių savininko
„landscaping“ kompanija ieško 2
darbininkų. Pradinė alga \$6.00 į val.
Vieta gyvenimi bus patalpinta už \$130 į
mėn. vienas asmuo. Reikia turėti
darbo leidimą. Kreipitis: Alex, tel. 282-
244-2373.

Sulaukėte senatvės, kuri kelia
jums daug rūpesčių? Neatsiminkite,
visas problemas jūs lengvai
išspręsite, apsigyvenę Apolonijos
namuose. Persikraustyti padėsim.
Apolonijos tel. 708-387-2067.

DRIVERS

URGENT NEED!

LOCAL AREA SHIPPERS

Expansion openings to cover increased business in area. Boncosky Services is an award-winning liquid chemicals carrier. Hiring immediately. Over-the-road and regional work, home most weekends. Sharp, late model tractors. Must have minimum 2 yrs current tractor/trailer driving experience and Illinois Commercial Drivers License. Exc. benefit pkg, med, dental, prescriptions, 401(k), paid uniforms & bonuses.
South Chicago terminal location.
800-323-6277 ext 19

Kultūros vertybių apsaugos departamentas išakymų įminėta registrą įrašytas Bernardinų vienuolyno ansamblis — Šv. Pranciškaus Asyziečio bažnyčia (vadinama Bernardinų), Šv. Onos bažnyčia, varpinė, Kristaus laiptų koplyčia, vienuolyno namas, oficina, tvora, taip pat Šv. Mikalojaus bažnyčios kompleksas bei Senosios regulos karmelitų vienuolyno ansamblis, kurį sudaro

KURIAMI NETRADICINIAI VERSLAI

Telšių apskrityje baigtas įgyvendinti nedarbo mažinimo kaime projektas, kuriame dalyvavo Pasaulio bankas bei trys Švedijos konsultacinės organizacijos. Dvejus metus trukusio projekto tikslas — padėti kaimo žmonėms sukurti naujas mažas įmones bei plėtoti turimą verslą. Per dvejus projekto įgyvendinimo metus Telšių apskrityje atidaryta ketetas naujų arba išplėtos senos įmonės, kuriose dirba daugiau kaip 100 žmonių. Projektui įgyvendinti švedų organizacijos skyrė 2,3 mln. litų.

Kaip rašo „Lietuvos rytas“, 14-ai smulkiųjų apskrities verslininkų, dalyvavusių šiame projekte, pernai buvo įteiktos vienkartinės paskatinamosios stipendijos po 800–1,600 litų.

TARP MŪSŲ KALBANT

NETINKAMI EPITETA

Mes galime didžiuotis savo liaudies išmintimi. Mūsųose, pavyzdžiui, sakoma: „Visoki yra, visoki reiki“. Arba „Kaip pavadinsi, taip nepagadinsi“. Tiek vienoje, tiek ir kitoje patarlėje netrūksta tiesos. Tačiau vargu ar galima akiai pasikliauti antrosios patarlės cituojamais žodžiais? Prieš keliasdešimt metų Amerikos lietuvių eiles papildė nauji emigrantai, „paženklinti“ DP raidėmis. Kaip žinia, DP yra „Displaced person“ žodžių pirmosios raidės. Tačiau anų laikų lietuvių pasirinktiems parankesni žodžiai būtent — dipukas. Taip mūsų kalboje ir įsipilietino žodžiai dipukas (dipukė), dipukai ir t.t.

Išaušus laisvės rytui, kai kurie mūsų tėvynainiai, viešais ar kitais keliais patraukę į užjūrio kraštus. Bene daugiausia jų atvyko į Čikagą, vadinamą išeivijos lietuvių sostine. Kas gali pasakyti, kiek šiandien Čikagoje gyvena seniai atvykusių tautiečių? Penktajame ir šeštajame dešimtmetyje atvykusieji buvo vadinami dipukais, o dabar

naujai atvykstančiuosius kažkas ėmė vadinti „tarybukais“. Ar šis žodis yra tinkamas, būtų jau kita šnektė. Šiuo atveju, vargu ar būtų tinkama patarlė „Kaip pavadinsi, taip nepagadinsi“. Anatolijus Šlutas, Čikagoje veikiančio Amerikos Lietuvių radijo vedėjas, kreipėsi į keletą naujųjų emigrantų, prašydamas pasisakyti dėl „dipukas“ ir „tarybukas“ žodžių vartojimo.

Viena moteriškė atsakė: „Aš žinau, kas aš esu ir man visiškai nesvarbu, kaip mane vadina“. Tačiau kitos nuomone: „Kam gi tas štampas? Argi negalima sugalvoti kito, ne taip įžeidžiančio žodžio?“ Tasyk A. Šlutas pasiteiravo, kodėl, jos nuomone, žodis tarybukas skamba įžeidžiančiai? Šiuo kartu į klausimą buvo atsakyta klausimu: „Jūs esate dipukas ir aš norėčiau paklausti, kaip tokius žmones vadina amerikiečiai?“ Toliau reikšdama savo mintis, pasakė, žinanti, kad daugeliui nepatinka, kai juos vadina dipukais. Ypač nepatinka, kuomet iškeliami jų neigiami

Dr. Jonui Valaičiui atidarant 58-tąjį ALTo suvažiavimą Čikagoje 1998 m. lapkričio 28 d. Iš kairės: Lietuvos Respublikos gen. konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas, ALTo centro valdybos pirm. prof. Jonas Račkauskas, LR ambasadorius JAV-se Stasys Sakalauskas. Kalba dr. J. Valaitis.

Nuotr. Zigmą Degučio

bruožai. Girdi, dipukai tokiais atvejais ima ir išsijiežti. A. Šlutas atsakė: „Jūs dabar kalbatės su dipuku, kuris niekuomet neįsijiežti ir didžioji pavadintas dipuku. Pagaliau ir Lietuvos prezidentas yra dipukas“.

Dar vienai buvo „tiesiai ir šviesiai“ pasakyta: „Dovanokite, bet mano manymu, Jūs esate atvykusi ekonominiais

tikslais, o aš esu politinis pabėgėlis. Jūs esate gimusi ir augusi Tarybų Sąjungoje. Tai kodėl pykstate, kai jus vadina tarybukais? Ta atsakė: „Nepykstu, bet aš galvoju, kad tai yra įžeidžiantis žodis. Jūs nežinote, kiek mums, 50 metų išgyvenusiems tarybinėje santvarkoje, reikėjo jėgų ir supratimo, kad netaptume tarybiniais žmonėmis. Man yra nemalonu, kad kažin kas sugalvojo ir mums uždėjo tarybuko etiketę. Jeigu mes atvažiavome ir ekonominiais tikslais, tai vis dėlto labai prisidedame prie Lietuvos ekonomikos kėlimo. Mes čia dirbdami padedame Lietuvoje likusiems šeimoms. Tokiu būdu ir Lietuva turi naudos“.

Tai tiek nuogirdų vieną sekmadienio rytą, besiklausant Anatolijaus Šluto pasikalbėjimų. Labai opus ir svarbus yra vadinamųjų dipukų ir tarybukų bendradarbiavimo klausimas. Čia rašančiojo galva, reikia gvildinti ir derinti besireiškiančius nuomonių skirtumus. Reikia surasti bendrą kalbą.

Petras Petrutis

Pastaba. Redakcijos nuomone, nederėtų nei anksčiau, nei dabar atvykstantiems prikerkti neigiamas etiketes. „Dipukais“ jau seniai kone niekas po II pas. karo atvykusių nevadina. Tai pamirštas žodis. „Tarybuku“ pavadinti bet kurį lietuvių yra tikras įžeidimas. Meskime „tarybuką“ ten, kur jis iš tikrųjų priklauso — į šiukšlyną!

Ieško giminių

• Ieškau Maniesės Kurauskienės ir Jono Kurausko, savo artimų giminių. Atsielkite, rašykite: Andriulevičiui Juozui, Medelyno 12, Kaunas, Lietuva.

• Ieškau savo pusseserės Navak Adelaidės (Naujokaitės Adelės), kuri gyveno prie New Yorko, jos adresas buvo: 357 Bridge Road, Hauppauge, New York. Mano mama ir jos mama buvo seserys, mes visą laiką susirašinėjome, o 1983 m. mano pusseserė Adelė buvo atvažiavusi į Lietuvą mūsų aplankyti. Jai grįžus į New Yorką, dar gavome pora laišku, o po to visi laišukai grįžo atgal. Labai norėčiau sužinoti, ar mano pusseserė gyva ir ar turi ji telefoną, kur galėčiau jai paskambinti. Mano adresas: Roma Jakutavičienė, Brunzos 10-7, Prienai, Lietuva.

• Ieškau dėdės Jono Galinio šeimos. Dėdė buvo gimęs Alytaus apskrityje, Butrimiškių kaime, iš Lietuvos išvyko

JAUNIESIEMS ŽIŪROVAMS „SPRAGTUKAS“

Kauno muzikinis teatras lieka ištikimas tradicijai vieną savo kūrybinio sezono premjerą skirti jauniems žiūrovams. Sausio 30 ir 31 d. vaikai ir jų tėveliai buvo pakviesti į naują spektaklį — žymaus rusų kompozitoriaus P. Čaikovskio baletą „Spragtukas“.

Šią žavią, stebuklų kupiną žiemės pasaką apie užburta princa, jį išgelbėjusią gėrąširdę mergaitę ir piktą išpuikėlį pelių karalių parašė vokiečių rašytojas bei kompozitorius E. T. Amadėj Hofman.

Spektaklio choreografė — Irena Ribaciūskaitė, dirigentas — Virgilijus Visockis, dailininkė — Giedrė Riškutė. Pagrindines partijas šoko baletu solistai Rasa Drazdauskaitė, Laima Žiupkaitė, Vidmantas Baltrušaitis bei Lietuvos Nacionalinio operos ir baletu trupės solistas Nerijus Juška. Lietuvoje „Spragtukas“ pirmą kartą buvo pastatytas Kaune, Valstybės teatre, 1928 metais. (Elta)

• Blogas meistras priekaitauja įrankiams.

Swahili patarlė

DRAUGAS, 1999 m. vasario 10 d., trečiadienis

5

per I Pasaulinį karą. Amerikoje vedė amerikietį, turėjo keturias dukteris ir vieną sūnų. Paskutinis 1945 m. atėjęs laiškas buvo rašytas iš Čikagos. Jono Galinio ieško jo sesers Onutės dukra Onutė Šarauskaitė-Bloškie. Jos adresas: Grinkiškio 8-2, Baisogala, Radviliškio raj., Lietuva.

• Ieškau Petro ir Motiejus Laniauskų ir Agotos va.

PADĖKA

A.†A.

PRANAS ŠAPALAS

Mūsų mylimas brangus Vyrras, Tėvelis, Uošvis ir Senelis mirė 1998 m. spalio 30 d. ir buvo palaidotas lapkričio 2 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Čikagoje.

Mes norime padėkoti visiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo į Amžino Poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Algirdui Paliokui, SJ, kuris nakties metu taip toli į ligoninę su mumis jam vedė komuniją ir paskutinį patepimą, už maldas koplyčioje, šv. Mišių auką Pal. Jurgio Matulaičio bažnyčioje, už tokį nuoširdų, paguodžiantį pamokslą ir maldas kapinėse.

Dėkojame Kazimierui Laukaičiui už jautriai pravestą atsisveikinimą.

Anukė Janė Shreckengost, kuri gyvena Lietuvoje, negalėdama grįžti, atsiuntė labai nuoširdų jausmingą paskutinį atsisveikinimą savo seneliui.

Nuoširdžiausia padėka Pal. Jurgio Matulaičio misijos chorui, dirigentei Birutei Mockienei už giesmes bažnyčioje.

Ypatinga padėka sol. Praurimei Ragienei, kuri taip jaudinančiai švelniai giedojo tėvelio mylimiausias giesmes.

Dėkojame anukei Rasai Poskočimienai, kuri asarodama giesmes palydėjo vargonais.

Dėkojame anukams ir proanukams už skaitinius bažnyčioje ir patarnavimą Mišioms.

Dėkojame karšto nešėjams anukams: Linui Šoliūnui, Sauliui Šoliūnui, Kastyiui Šoliūnui, Gyciui Motiejūnui, Morkui Shreckengost, Juozui Morabito, Pranui Morabito ir Antanui Falduto.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie užprašė šv. Mišias už jo sielą, už prisijusias gėles ir pareikštą užuojautą liūdesio valandoje.

Mūsų šeimos nuoširdi padėka visiems, kurie aukojo a.a. Prano vardu „Saulutei“, „Vaikų Vilčiai“, Almos fondui, Partizanų fondui ir kunigų seminarijoms Lietuvoje, tai buvo tėvelio paskutinis prašymas.

Dėkojame laidotuvių direktoriui D. M. Petkui už nuoširdų, rūpestingą patarnavimą.

Dėkojame visiems laidotuvių dalyvavusiems, už išreiktą užuojautą laiškais ar asmeniškai, kuriems atskirai neturime galimybės padėkoti.

Tėvelis buvo mūsų šeimos siela ir stiprybė. Tikime jį mus užtars pas Aukščiausiąjį.

Ilsėkis ramybėje, mylimas Vyrras, Tėte, Uošvi, Seneli, Proseneli.

Žmona Tenė, dukterys Aldona, Nijolė, Milda ir Apolonia su šeimomis.

Ateis pavasaris, žydės žilvičiai ir klevai — tavęs nebus.

Bernardas Brazdžionis

PADĖKA

A.†A.

STEPAS LEVECKIS

Mūsų mylimas Vyrras, Tėvelis ir Tėvukas užbaigė šios žemės kelionę 1998 m. gruodžio 1 dieną, Kalifornijoje. Amžinam poilsiui bus perkeltas į Tėvynę.

Dėkojame kunigams; kun. J. Ayward, kuris lankė ligonį ir atnašavo gedulo šv. Mišias Kalifornijoje, kun. R. Grasso, kuris jautriai prisiminė Stepą gedulo šv. Mišiose Floridoje, kun. V. Pikturmai, kun. A. Paškui ir kun. Z. Smilgai, kurie aukojo šv. Mišias ir atsiuntė mums užuojautas sunkiu laiku.

Esame dėkingi J. E. vyskupui P. Baltakiui, už atnašautas šv. Mišias ir paguodą mūsų sielvarte.

Didelis dėkui visiems, kurie praskaidrino gedulo šv. Mišias už a.a. Stepą Daytoną, FL: muzikui A. Skriduliui ir jo vedamam chorui „Sietynui“, solistei J. Daugelienei, rašytojai B. Pukelevičiutei už sukurta ir perskaitytą maldą ir G. Lapėnui už atliktus šv. Mišių skaitinius.

Gili padėka klubo pirmininkui J. Daugėlai, dr. S. Ramanauskienai, dr. B. Preikštienai ir D. ir G. Grajauskams už visokeriopą pagalbą, mums esant Kalifornijoje.

Dėkojame visiems už užprašytas šv. Mišias, gėlių puokštes, pareikštą užuojautą žodžiu, raštu ar spaudoje ir visiems, kurie aukojo Stepą atminimui Lietuvos Našlaičių globai.

Mūsų nuoširdžiausia padėka priklauso visiems.

Giliai liūdinti žmona Pelagija, duktė Danutė ir sūnus Algis su šeimomis.

Petras ir Petronėlė Jokubkai

Šeštadienio popietę Lemonto Bombereck mokyklos sporto salėje jaunieji „Lituanicos“ krepšinininkai klausosi savo trenerių Donato, Dariaus ir Algio Siliūnų patarimų.

Nuotr. Indrės Tijiūnienės

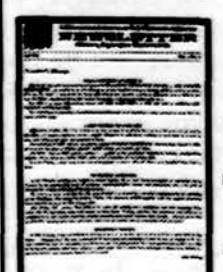
I LAISVE
14 THEMA DR.
BAKERSFIELD, CA 93305
METINĖ PRENUMERATA \$10.00

PASAULIO LIETUVIS
14911 127TH STREET
LEWIS, IL 60439-7417
TEL: 630-257-8217
METINĖ PRENUMERATA \$20.00

LIETUVA
FILATELISTŲ DRAUGIJOS ŽURNALAS
KLAUSY BŪVIMAS - ADMINISTRACIJA
3450 WEST 62ND STREET
CHICAGO, IL 60629

LAROVA NEWSLETTER
MOTERŲ SĄJUNGOS LAIDRAŠTIS
45 WINDSOR DR.
OAK BROOK, IL 60523

DRAUGAS

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

Prasidėjus Naujiems metams, noriu visiems padėkoti už paramą „Draugui“. prenumerata, aukomis bei talka. Norėčiau priminti, kad visi mūsų žurnalai ir knygos yra sunkiomis sąlygomis leidžiami ir sunkiai laikosi.

Šiuo metu „Drauge“ spausdinama keliolika žurnalų. Jų leidėjai labai apsidžiaugtų, jei šiais metais padidėtų skaitytojų gretos. Tad kviečiame užsakyti šiuos žurnalus gimtadienio, mokslo baigimo, švenčių ir kitomis progomis. Tai būtų ne tik gera dovana, bet ir puiki parama lietuviškai veiklai!

Valentinas Kruplis
„Draugo“ administratorius

VYTIS - THE KNIGHT
PUBLISHED BY KNIGHTS OF LITHUANIA
IN ENGLISH
2461 WEST 45TH PLACE, CHICAGO, IL 60632
TEL: 773-927-4990
METINĖ PRENUMERATA \$20.00

MEDICINA
2639 W 86TH STREET
CHICAGO, IL 60637
TEL: 773-776-7337

LAISKAI LIETUVIAMS
2345 WEST 56TH STREET
CHICAGO, IL 60636
METINĖ PRENUMERATA \$20.00

MŪSŲ SPARNAI
LIETUVIŲ EVANGELIJŲ REFORMATŲ
LEIDINYS LIETUVIŲ KALBA
3542 WEST 66TH PLACE
CHICAGO, IL 60629
KAINA-AUKA

PENSININKAS
2711 WEST 71ST STREET
CHICAGO, IL 60629
TEL: 773-476-2655
METINĖ PRENUMERATA \$15.00

VARPAS
208 WEST NATAMA AVE
AUBURN, IL 60101
VIEŲ LEIDIMO KAINA \$7.00

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Kviečiame į naujų skaitytojų vėjų! Jeigu žinote savo pažįstamų tarpe žmonių, kurie neskaitytų „Draugo“, atsiųskite administracijai jų adresą — dienraštis vieną mėnesį bus siunčiamas nemokamai, kad galėtų su juo susipažinti. Esame tikri, kad daugelis po mėnesio taps jo skaitytojais. Šis pasiūlymas taikomas ne tik neseniai į šį kraštą atvykusiems mūsų tautiečiams, bet ir visiems kitiems, tačiau — tik JAV-se.

Jaunimo centro metinis narių susirinkimas sekmdienį, vasario 21 d., 10:30 v.r. vyks JC Čiurlionio galerijoje. Visi nariai ir Jaunimo centru susirūpinusi visuomenė kviečiama susirinkime dalyvauti. Dabartinę JC direktorių tarpybą sudaro: Vaclovas Momkus - pirmininkas, Antanas Paužolis-sekr., nariai: Kostas Dockus, Stasys Dziugas, Algirdas Čepėnas, Jonas Gradinskas, Viktoras Jautokas, dr. Petras Kisieliūnas, Aleksas Lauraitis, Juozas Masilionis, Jonas Tamulaitis ir Stasys Žilevičius.

Čikagos skautų ir skautų tradicinė Kaziuko mugė Jaunimo centre vyks sekmdienį kovo 7 d. šia tvarka: 10 v. r. šv. Mišios Jėzuitų koplyčioje; 11 v. r. — iškilmingas mugės atidarymas, dalyvaujant skautams, skautėms, garbės svečiams, tėveliams ir visuomenei. Mugės tęsis iki 3 v.p.p. Visi kviečiami.

Užgavėnių blynų vakarienė Pasaulio lietuvių centro didžiojoje saleje vasario 16 d. antradienį, nuo 5 val. p.p. iki 8 val. vak. Įvairiausi blynai, spurgos, kompotas, kava, pyragaičiai ir kiti skanumynai. Trumpa programėlė prisiminimams Vasario 16 d. reikšmę. PLC renginių komitetas kviečia atsilankyti.

„Margutis II“ kviečia į Kazio Sajos komediją „Savaitgalio romaną“. Atvykę pamatysime kas gali atsitikti pasitiekus į išleidus žmoną vieną į Palangą atostogauti. Spektaklis vyks kovo 14 d., sekmdienį, 3 v. p.p., Jaunimo centre. Bilietai gaunami „Seklyčioje“.

SKELBIMAI

A. A. dr. Albinas Prunskienės atminimą pagerbdama, Eugenija Rackauskaitė, Chicago, IL, Lietuvos našlaiciams aukoja \$30. Dėkojame! „Lietuvos Našlaicių globos“ komitetas, 2711 West 71st St., Chicago IL 60629. (sk.)

Legaliai dar galima išrūpinti „Social Security“. E. Šumanas, tel. 1-708-720-2651. (sk.)

ADVOKATAS CINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaltis Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60639
Tel. 773-776-6700
Toll free 24 hr. 888-776-6743
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4636 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skambinti galima nuo „Draugo“)
Tel. 773-584-0100
Tel. 630-567-0800, Lemont, IL

Primename skaitytojams: jeigu siuntiate laiškelį „Draugo“ elektroniniu paštu, rašykite be lietuviškų ženklų, nes mūsų kompiuteriai visas ž, š, a, o ir kitas lietuviškas raides „su priedais“ išverčia į neatpažįstamus rašmenis.

Čiurlionio galerija rengia tradicinę Vasario 16-osios meno parodą. Parodoje bus eksponuojami dailininkų, jau nesantių mūsų tarpe, darbai iš turimos galerijos kolekcijos. Paroda atidaryma vasario 12 d., 7:30 v.v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Atidarymo paroda, Vasario 16-osios dienos minėjimo kalbą sakys garbės konsulas Vaclovas Kleiza.

Daumanto-Dielininkaitio jaunųjų ateitininkų kuopos susirinkimas — Užgavėnių linksmų sekmdienį, vasario 14 d., 10:15 v. r. vyks Ateitininkų namuose,

Kun. Rimantas Gudelis šeštadienį, vasario 20 d., Ateitininkų namuose, Lemont, praves vienos dienos Gavėnios susirinkimą. Pradžią 8:30 v.r. Visi kviečiami. Registruoja Irena Polikaitienė, tel. 630-257-2022.

MINĖSIME LIETUVOS NEPRIKLAIMSOMYBĖS PASKELBIMĄ

ALTo Čikagos skyrius pagrindinį Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimą rengia vasario 13-14 d. Vasario 13 d., šeštadienį, bus parodas vainikas prie Laisvės kovų paminklo Jaunimo centro sodelyje. Ceremonijas atliks lietuviškos mokyklos mokiniai, vadovaujami direktorės Jūratės Dovilionės.

Vasario 14 d., sekmdienį, 10 val. ryto, vėliavų pakėlimas šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje aikštėje. Vadovauja Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės vadovybė (J. Gurevicius ir J. Sidlauskas). Dalyvauja ir kitos šaulių kuopos bei ramovėnės.

Po vėliavų pakėlimo, 10:30 val. ryte, iškilmingos pamaldos toje pačioje bažnyčioje. Šv. Mišias aukos ir pamokslą pasakys kun. Rimantas Gudelis. Pamaldų metu giedos parapijos choras, muzika Antano Lino vadovaujamas. Prie vargonų — muz. Rikardas Sokas.

10:30 val. ryte pamaldos vyks Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapijos bažnyčioje. Pamaldas laikys vyresn. Hansas Dumpys. 11 val. ryte pamaldos vyks Lietuvių evangelikų liuteronų Ziono bažnyčioje. Pamaldas laikys kun. Jonas Juozapaitis.

Po pamaldų, 2 val. po pietų, oficialioji minėjimo dalis rengiama Maria Aukštesniosios mokyklos auditorijoje, 6727 S. California Ave. Pagrindinis kalbėtojas advokatas Povilas Žumbakis; kalbės ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinė direktorė Dalia Kuodytė. Bus sveikinimai. Trumpą žodį tars ALTo centro valdybos pirmininkas prof. Jonas Rackauskas. Bus graži meninė programa, kurią ruošia mok. Ligija Tautkuvienė.

Organizacijos su vėliavomis, moterys bei mergaitės tautiniais drabužiais ir visa lietuviškoji Čikagos ir apylinkių lietuvių visuomenė nuosirdžiai kviečiama dalyvauti. Savo dalyvavimu pagerbsime visus žuvusius dėl Lietuvos laisvės, moraliai ir materialiai paremsime ALTo veiklą.

Ant. Replienė

ALMOS FONDAS

A. A. dr. Janės Žukaitės Gliaudelienės prisiminimą pagerbdami, jos artimieji ir draugai — Vana Buzinskis, Monika Gudaitis, Aldona Riškus, dr. Stasė Riškus, Viktorija Pikelis, Anastazija Sema, Gražina Žukauskas, Aldona ir Romas Meilus, Ieva Ašmytė ir Liudmila Grigalaukas — Almos fondui paaukojo 200 dol.

Almos Adamkienės ir Lietuvos vaikų vardu dėkojame. Aukos nurašomos nuo mokesčių, tax. ID 36-4124191. Čekius rašyti „Lietuvos Našlaicių globa“, pažymint, kad skirta Almos fondui, ir siųsti „Lietuvos Našlaicių globos“ komitetui, 2711 W. 71st Str., Chicago, IL 60629.

B. Jasaitienė

P. ir B. Gyliai, Olympia, WA, už kalėdines korteles ir „Draugo“ kalendorių atsiuntė 100 dol. auką. Labai ačiū!

IŠ ARTI IR TOLI

VASARIO 16 ARIZONOJE

JAV LB Arizonos skyrius Vasario 16-tos minėjimą sekmdienį, vasario 14 d., ruošia St. Elizabeth Seton bažnyčioje saleje, 9728 Palmeras Lane, Sun City, AZ. 11:30 - 1 v.p.p. vėlyvi pusryčiai. Apie dalyvavimą pranešama Rimai Reklaitienei, tel. 944-1185, arba Kaziu Matoniui, tel. 933-0547. 1:30 v.p.p. šv. Mišias aukos arkivysk. P. Marcinkus. Giedos sol. Christine Linquist, vargonuos Irene Kusinski. Minėjimas — 2:30 v.p.p. Kalbės L.A. lit. m-las vedėja Marytė Sandanavičiūtė-Newson. Meninę programą atliks Nerijus Paulionis. Audinių ir gintaro puošmenų parodėlę ruošia M. Kvedariene. Dalyvaukime visi!

KAZIUKO MUGĖ HARTFORDE

Hartfordo lietuviškos skautijos Kaziuko mugė sekmdienį, kovo 7 d. ruošia šv. Trejybės parapijos saleje. Atidarymas tuoj po 9 val. r. šv. Mišios. Turėsime lietuviškų knygų, įvairių žaislų, lėlių, gintaro dirbinių, marškinėlių, įvairių audinių iš Lietuvos, meniškų medžio drožinių, veiks skautų stalas. Proga pasigerinti šiaudulų paveikslais ir laimėti išbandyti laimėjimuose. 11 val. — lietuviški pietūs. Kavos ir saldumynų stalas veiks visą laiką. Visi kviečiami.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Pasirodė 1998 m. gruodžio mėn. „Pasaulio lietuvių“ numeris, kurį redagavo naujasis redaktorius Arvydas Rebeckis, Vytautas Kamantas ir Regina Kučienė. Spalvotame žurnalo viršelyje ALVUDO sodas atrodo kaip pasakojė. Žurnalo numerį — žinios ir iš Lietuvos, ir iš daugelio pasaulio lietuvių bendruomenių. Ypač idomu pasiskaityti, kaip gyvena Maskvos, Baltarusijos, Ukrainos lietuviai. Norėdami užsisakyti šį žurnalą, kreipkitės: „Pasaulio lietuvis“, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Tel.: 630-257-8217.

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Dail. P. Osmolaskio piešinys.

TĖVYNEI

Kalbu tave kaip maldą, Kaip giesmę rytmetinę. Geriu tave, kaip sulą, Kaip viltį pirmutinę.

Jaučiu, kaip gyvą kraują Sugėrusi raudojai. Už tuos, kurie išduoda, Klaupiuos prie tavo kojų.

Girdžiu, kaip atsidūsti, Visiems atleisti nori. Tėvyne, tu gražiausias Pasaulyje altorius.

Regiu, kaip Paukščių Takas Apglėbęs neša, supa, Kaip švyti meilės žodžiais Žaidžiotos tavo lūpos.

Teresė Rimulaitytė Lietuva

ŽEMĖ ŠAUKIA (Tęsinys)

Abu žiūrėjome į didvyrio paminklą, pastatytą kalvos viršūnėje, iš kur toli matyti. Senovės pasakios kartą visą savo žaivalinę jėgą buvo palinkę į vakarus ir aukštai ties galva laikė išskėlę didelį ir sunkų kardą. Placiose apylinkėse buvo matyti didžiulis paminklas, o kiekvienas vokiečių, keliaudamas pro šias vietas, jautė pareigą aplankyti kalvos viršūnėje išdildžiai stovintį paminklą.

Ir ne be reikalo vokiečiai didžiulioji šia vieta, tuo pasakiusiu didvyriu. Nuo čia, sako, prasidėjo laisvos Vokietijos istorija. Čia vokiečiai išgirsta savo žemės balsą. Mudu su Jonu rausėmės (ieškojome) savo atmintį po istorijos puslapius. Gėrėjome apylinkės vaizdą gražumu, bet žemė po kojomis mums buvo svetimė.

Miške kukavo gegutė. Tolu- moje jai atsiliepdavo kita. Petras vis tylėjo. Jo žvilgsnis buvo gilus, įsmeigtas į toli, kur kalnuota apylinkė susilieja su dangumi. Atrodė, kad jis ne negirdi, ką mudu kalbame. Ir mudu su Jonu nutilome. Įsiklausėme į gegutės kukavimą, į neaiškius garsus, ateinančius iš tolumos.

— Šitie kalneliai mums svetimi. Ir šios vietos istorija mums šalta, bet gegutės kukavimas toks artimas ir šiltas, pumpurų sproginimas toks pat, kaip tėvynėje, — kalbėjau aš mąstydamas, įsiklausęs į vidurinio ramumą vaizdingose aukštumose.

— Pavasario garsuose šaukia gimtoji žemė. Girdžiu jos balsą, — tyliai pratarė Jonas. — Pagaliau ir judu išgirdote, — prašneko tylusis Petras, — o aš jau seniai paskendęs brangiuose prisiminimuose.

— Jautėme, kad tu, Petrai, esi lyg kitame pasaulyje. Ir nekalbinome tavęs, kad ne trukdytume, — pasakiau. Pranas Naujokaitis (Bus daugiau)

KELIONĖ Į LIETUVĄ

Mano kelionė į Lietuvą būtų įdomi. Aš norėčiau važiuoti į Kalvariją, nes mano motiutė ten gyveno. Ji man papasakos, kaip viskas pasikeitė. Norėčiau matyti Kryžių kalną, Gedimino pilį, Aušros Vartus ir Katedrą Vilniuje. Norėčiau nuvažiuoti į Klaipėdą, pamatyti laivų ir Baltijos jūrą. Labai norėčiau visą Lietuvą pamatyti.

Viktorija Milūnaitė

Aš manau, kad vieną dieną nusikrisiu į Lietuvą. Ten aš aplankysiu gimines. Su jais pasikalbėsiu ir sužinosiu daug dalykų. Aplankysiu Gedimino pilį ir ten pasivaikščiau. Lankysiu didesnes bažnyčias. Ieisiu ir vidų ir ten pasimelsiu. Norėčiau nuvažiuoti prie Baltijos jūros ir ten pasimaudyti. Po to važiuočiau į Plungę, apžiūrėčiau didelius akius. Tai, mažiausiai, tie dalykai, kuriuos aš norėčiau atlikti Lietuvoje.

Edukas Kuprys, Abu Lemonto Maironio lit. m-las, 8 sk. mokiniai

SAVAITGALIS

Tą gražų savaitgalį aš praleidau su savo geriausiu draugu Vytaute. Sekmdienį aš, Vytautė ir jos tėveliai aplankė me žoologijos sodą. Tas zoologijos sodas yra pats didžiausias Čikagoje. Jo pavadinimas — Brookfield Zoo. Ten yra visi gyvūnai iš mūsų Žemės. Visokiosios vabzdžiai, ropliai, paukščiai, žuvis ir daug kitokių gyvūnų. Stebėdami odas, mes žiūrėjome gal pusę valandos, nes jos vartėsi vandenį, kaip kokiame cirke. Netoli pajėm, matėme iguaną. Taip atrodė, kad ji sveikinasi su mumis, nes ji kėlė savo leteną ir truputį urzgė. Dar toliau pajėm, uztikome tarantulą. Jis buvo toks didelis, kad mes vos nepradėjome rėkti. Prie pat jo

Fervynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

buvo ir skorpionas, kuris buvo gražiai užrietas savo uodega.

Ir taip diena praėjo, turėjome važiuoti namo. Mes, prieš užmiegant, pasidalinome dienos įspūdžiais, kas mums labiausiai patiko.

Monika Balkelytė, 4 skyriaus mokinė Čikagos lit. m-la.

1714 m. Lazdynėliuose prie Gumbinės gimė Kristijonas Donelaitis — lietuvių grožinės literatūros pradininkas. Mirė 1780 m.

1899 m. gimė kompozitorius Juozas Tallat-Kelpša. Mirė 1949 m. Šiais metais sueina 100 metų nuo jo gimimo ir 50 metų — nuo mirties.

1919 m. iš Vilniaus pasitraukė vokiečių okupacinė kariuomenė (liko tik geležinkelio stotytje). Vilnių užėmė lenkų legionieriai (vadovaujant generolui Vojtko).

GALVOSŪKIO NR. 67 ATSAKYMAS

Lietuva — mano tėvynė.

GALVOSŪKIO NR. 69 ATSAKYMAS

Pagal eilę surašyti daugtaškiais pažymėti žodžiai: mūsų, kuprinė, takuciu, nusitrynė, skylė, pasipylė, pažymių, knygelė, kyšo, suplyšo, manys, mokiny.

GALVOSŪKIO NR. 70 ATSAKYMAI

1. Leonardo da Vinci paveikslą Paskutinę „Vakariene“ nutapė 1495-1498 metais, o paveikslą Moną Lisą 1503 metais. 2. Pranciškonų vienuolis A. Thevet 1556 metais iš Brazilijos atvežė tabako sėklų į Ispaniją. 3. Prancūzų astronomas J. Richer 1670 m. rado, kad Žemės perimetras ties pusiauju yra didesnis, negu per ašigalius. 4. Kinų kalboje žodis „laimė“ ir „šikšnosparnis“ (fu) skamba vienodai, todėl paveiksluose arba kilimuose matomi šikšnosparniai simbolizuoja sveikatą, turta, ilgą amžių, meilės dorybę ir natūralią mirtį. (Reader's Digest „Did You Know“, p. 372, London, 1990). 5. Pirmoji elektrinė siuvimo mašina I. M. Singer buvo išrasta 1889 m.

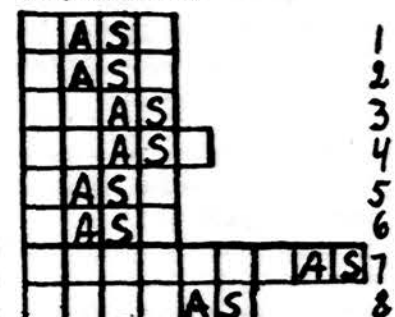
GALVOSŪKIS NR. 86

(Piešinėlis). Pabaisos viduriuose daug vingiuotų takų takelių. Pasinaudodami rodyklėmis, skubėkite kuo greičiausiai iš jos išėiti. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 87

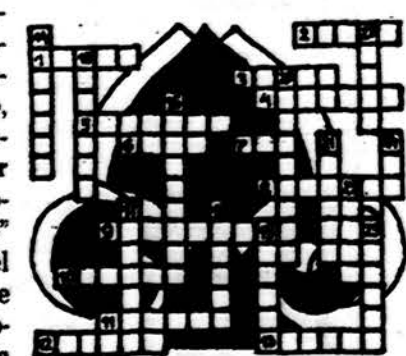
(Brėžinėlį). Duotos tik dvi raidės. Žodžiams užbaigti, sugalvokite kitas reikalingas raides. Nerašyti tų pačių žodžių. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 88

(Kryžiažodis). 1. Priverstinis nemokamas darbas dvare. 2. Valstietų duoklė žemės ūkio produktams, įvesta vietoj dešimtinės. 3. Senovės lietuvių religinė vieta. 4. Pirmasis mūsų protėvių savo raštuose paminėjęs romėnas. 5. Lenkijos Lietuvos karalius. 6. Žygimanto Augusto motina. 7. Vytauto žmonos vardas. 8. Mirties deivė. 9. Slaptas perėjimas upės ar pelkės. 10. Sidabrinė moneta iš Italijos paplitusi Europoje. 11. 1236 m. įvykęs mūšis. 12. Senovės lietuvių kunigas, žynys. 13. Šėlių gortelių talpos biralų matas. 14. Lenkijos ir Lietuvos bajorų luomas. 15. Baltų verslas. 16. Lietuvos žemių valdytojas — karalius. 17. Baltų gentis. 18. Valstietų duoklė pinigais. 19. Mūšis, įvykęs 1260 m. 20. Lietuvių ginklas. 21. Šv. Onos bažnyčios Vilniuje architektūros stilius. 22. Rudenį, nuėmus derlių, buvo šventinama mirusiųjų šventė. 23. Nuo senovės lietuvių auginami augalai drabužiams. 24. Vieta, kur senovėje buvo krikščionių žmonės. 25. Senovės žemdirbio įrankis. Atsakymus siųsti be brėžinio, pažymint numerius. (10 taškų)

Sudarė 12 klases mokinė Ramunė Rolytė iš Paraginės kaimo, Ignalinos rajono.

GALVOSŪKIS NR. 89

Žmonijos nelaimė esu nuo senovės laikų, bet jei vieną raidę pakeisite, gausite taip pat pabaisą visų. O vieną raidę atėmę, gausite valstybės ženklą, net kelių tautų. Gal pasakysite pagalvoję, kas toks esu. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 90

1. Kada paskutinėje dvikovoje špagomis (kardais J.P.) dalyvavo lietuviai? 2. Ar sporto kamuolys yra minimas Šv. Rašte? 3. Ar šuo miegodamas knarkia? Ar sapnuoja? 4. Nuo kurio laiko žmonija vartoja S.O.S. signalą? Ką jis reiškia? 5. Kas išrado propelerį? Už visus teisingus ir plačiau paaiškintus atsakymus skiriama 10 taškų, o už trumpus — tik 5 taškai.

Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis